

YIDDISH BOOK CENTER NEWSPAPERS COLLECTION
NUMBER KC5780-185mfv05i28

GERECHTIGKEIT (YIDDISH JUSTICE)

Volume 5 Issue 28
July 1923

THE KHEEL CENTER FOR LABOR-MANAGEMENT
DOCUMENTATION AND ARCHIVES
CORNELL UNIVERSITY LIBRARY

YIDDISH BOOK CENTER

AMHERST, MASSACHUSETTS

This collection was made possible with the support of
Abby Joseph Cohen and David M. Cohen.

Gerechtigkeit (Vol. 5, Iss. 28)

Keywords

International Ladies' Garment Workers' Union, ILGWU, Gerechtigkeit, labor unions, clothing workers, textile workers, garment workers, garment industry, New York, United States, Yiddish, Jewish

Comments

Justice was the official publication of the International Ladies' Garment Workers' Union ILGWU from 1919 to 1995. Editions of *Justice* were published in English, Italian, Spanish, and Yiddish. When compared side by side, the content of some of these different editions of *Justice* shows significant differences.

Gerechtigkeit was the Yiddish-language edition of *Justice*.

מדינת ישראל
לענין, פארמאג
נאמען, און
וועגן דעם
אין
1977

בצדקתי החזקתי
ולא ארעתי.
(איוב, כ"ז, א.)

אפיציעלער ארגאן פון דער אינסערנעשטאנץ ליידיס נארמענס וואירקערס יוניאן

PRISON & CRIME

**קלאוק סטרייק אין באָל-
טימאר שטענעט אויס-
געצייכענט**

איין פירמע פיהרט איין א 40 שטונ
דיגע ארבייטס וואך אפצוהאל-
טען די ארבייטער פון
דער יוניאן.

דער קלאומאכער גענעראל סטריק
 תון באלטימאָר שטעהט אויסגעצייכענט!
 עס איז ניטאָ קיין ספק, אז דער סטריק
 וועט זיך ענדיגען מיט אַ זיג פאר דער יונג
 יאָן און פאר די אַרבייטער.
 געהערדיג צום דרוק מיט דער צייטונג,
 האָבען מיר באַקומען אַ טעלעגראַמע פון
 די באלטימאָר קלאומאכער יוניאָן, און
 וועלכער עס ווערען איבערגעגעבען אייניג
 געו איינגעהייטען פון לעצטען מאָמענט,
 ווי פאַלגט:

15 שפער האָבען שוין געסעמעלט מיט דער יוניאן און די אַרבייטער פון יעדער שפער געהן צוריק צו דער אַרבייט אונטער יוניאן-קאָנדישאַנס.

אין פארלוויר פון דער וואך וויינען
אריינגעקומען נאך א צאל אפליקיישאנען
פון פירמען פאר א סעטעלמענט, וועלכע
ווערען באטראכט פון דער סעטעלמענט
קאמיטע.

צוויי סטרייקער, וואָס זיינען אַרעסטירט
(שלום אויף זייס 16)

**א 40-שמונדיגע ארבייטס-וואך פאר די
מיטגלידער פון לאקאל 66**

דער מאשינערי צווישען דער יוניאן
די בעלי בתים. דער אנדעמנט איז גע-
מאכט מיט דער אסאסיאציע פון די
מאנופעסטורערס, וואס קאנטראלירן
60 פראצענט פון טרייד. די יוניאן וועט
איצט די זעלבע פארעוונגען שטעלען די
אנדערע בעלי בתים, די „אינדענטי-
דענטס“.

ביי די קאנפערענצען איז די יוניאן
 געווען פארטראטען דורך א ספעציעלע
 קאנפערענץ קאמיטע. ברודער מאקס
 עסענסעלער, דער מינערווער פון דעם לאַ-
 קאל און ברודער דזשוליוס קאנאן, דער
 גענעראל מענעווער פון דעם ווייסן
 און דערעסמאכער דזשאניס באַרד.

אינהאלט-פארצייכנים

גערעכטיגקייט" נומער 28.

זייט 2. די וואך — מאַקס ד. דעניש. אין
דער לידים טיילערס יוניאן, לאקאל 88 —
ב. דרייזין.

זייט 3. אינסטאלירונג פון דעם נייעם עקווער
טיוו באשרד 22 — י. שעה האלץ.

זייט 4. די פאליטישע און סאציאלע געשיכטע
פון אמעריקא — דר. י. ה. קארמאן. עריר
קייטשאטל נאטיצען. נייעס פון דער יוניט
הויז.

זייט 5. מיטינג פון דזשיינט באארד פון דער
קלעקטאכער יוניאן - 7. לאנגער.

זייט 6. טרייד און ארגאניזאציעס פראגען.
זייט 7. קליינע דערצעהלונגען — אל גורית.

זייט 8. פון רעדאקטאר'ס נאטיציכעל.

יחזקאל

זייט 11. פרעזידענט הארדינגס נײַער פלאן ווער
געוועלטגעריכט — ב. מיימאן. לידער —

מ. פערעלמוטער.
זייט 12. ענינים פון אווער אינטערנעשנאל
אין דער פרעסע — פֿינקעלשטיין

זייט 13. קורצע שמועסען.

זייט 14 און 15 — אדווערטײמענטס.
זייט 16. שלוסען פון זייט 1' און זייט 5. אינעם
פערטען טאג — ה' פערטען טאג

$\frac{1}{2} \pi = \frac{1}{2} \pi$

דרעם באַסעס פון שיקאַגאָ זיינען מכבד
פרעזידענט זיגמאָן מיט אַן אינדזשאַנקשאַן

וּגְמָאן און פֿערעלשטיין אדרעסירען מיטגיגען פֿון רושאניט באַארד און פֿאָ עקזעקוטיוו באַארדס און טרעטען אַרײַם געגען די זעשעס תעתיים פֿון די „לינקע“ אין דער יוניאן.

קעמפֿען ציוואמען אין זיך האלטען אייניג
געגען דער אינטערנעשטאנדל אין דעם
ארגאניזאצאנס-קעמפיין צו ארגאניזירען
אלע דרעם-מאכער.

ויגמאן אדרעסירט די * דזשאנט
באארד און עקזעקוטיוו באארד
מעמבערס.

פרעזידענט זינמאן איז געקומען אין
שיקאגא, אויפ'ן וועג נאך ניו יארק, און
(שלוס אויף זייט 18).

פרעזידענט, אין די אנדערע באממע,
וואלן זיך נישט ביישען, וואלן נישט טייטש
וואסאזוי וואלן זיך נישט טארען רע-
דען, אויפצולעהן, אנטרען, פראפא-
גאנדירען, אדער טאן אייגענע א וואך
וואס וועט איהם שטערען אין זייע גע-
שעפטען.

מ"ה מיטשעל האט אָרגאַניזירט די אנדערע דרעם-מאַניפּעסטירערס אין אַן אַסאָסיאַישאַן און זיי האָבען זיינע לעזט געוויסע באַנדס, און זיי וועלען אלע

**די אונטערזוכונג וועגן די דזשאבער-
פראגע איז קלאוק-טריי**

די ספעציעלע קאמיטע פון אינווער גענעראל עקו. באַרד באַזוכט קליוולאנד.

נויע אונטערזוכונג פון די אלע פאקטן
אין דער קלאס אינדוסטריע צו דערנען
וואס עס קאן געטאן ווערען געגען דעם
(שלוס אויף זייט 4)

מאמא פארמאכט און אפגעפארן
נאך קלויזאנז דאס פערציעלע קאמפוטע פון
אונזער גענערעל עזעקעלס באהער, וואס
איז באשטימט געווארען צו אונטערזוכען
דעם צושטאנד פון די ווייזשן סקילס,
און אינאיינעם צוגעגעבן די
קלאסיפיקאציעס איבערן לענד, כדי
פערסענלעכע פון וואסען עס נעמט
זיך די „רעסאנער“ מכה, אום צו וויסען
ווי מיר דעם צו האנדלען. און קאמפוטע
באשטעהט פון די סאלגענדע ווייזשן-פרע-
זירענען: סאלואטארע גינפא, אדור-
על פינגער, הער וואנדער, דוש, ברעס-
לאו און דוש. העלער.

אין קליוולאנד וועט די קאמיטע ויר
טרעפן מיט פרעזידענט וינסאן, וועלכער
איז דער שטערמאן פון דער קאמיטע און
ווי וועלען דארטען מאכען א גאנצ גע-

**מלאומאכער פון וואוסטער באנייען דעם
אגרימענט מיט די באפעכאטן**

נאך א דרעם שאפ אין זואוסמער סעטעלט מיט די ספרייקער. — וואהלען
אין די קלאקמאכער לאקאלס פון באסמאן.

דער יוניאן. דער סעטעלמענט אין גע-
טעכט עוואַרען פרייטאָג דעם 6טען
דזשוליי. דער סעטעלמענט אין געמאכט
(שלום אויף זייס 16.)

רעם [מען דזשליי איז אין וואס?
טער קלאס-טרייד איינסנענענען דער
אגרימענט צווישן דער יוניאן און די
מאנופעסטורערס. עס איז אפגעהאל-
טען געווארען א מאנפעסטענצ צווישן
פארשטעהער פון דער יוניאן און פאר-
שטעהער פון די באשעכטעס און דער
אגרימענט איז באשטענען געווארען, מיט
מאנכע קלינע ענדערונגען.

איצטער וועט די קלאָסמאכער יונג
יין פון וואוסטער זיך פארנעהמען מיט
דער געוועהנליכער יוניאָנעטיניזם,
דאס הייסט, אויפצופאסען, אז דער בא-
גייטער אנרימעט זאל דורכגעפירט
ווערען און לעבן, פארן וואויל און
בעסטען פון די מיטגלידער.

אין דער קאנפאנאנץ איז שוין געמאכט
געווארען. פאר דינסטאג אָווענדיג דעם
10טען דזשוליי, האט די יוניאן איינגע-
רופען אן אלגעמיינעם מעכערעמיטיג
פאר אלע קלאָקמאכער, וואו וויכטיג
טריידפראגען זאלען באהאנדעלט ווערען.
אויף דעם מיטינג דארף אויך געמאכט
ווערען נאמינירשאנס פאר אלע באשטע
פון דער יוניאן, פאר די קומענדע צוועלף
דרייסיג.

די סטרייקענדע דערסמאכער פון
וואוסטער האבען לעצטע וואך ווידער גע-
האט א באדייטענדיק זיך. נאך א פיר-
טע, און טאקע איינע פון די גרעסטע
ניכטען אין וואוסטער, די ג. און ג.
דערסמאכער, האט געשטעלט מיט

דער סטרייק פון די סעלולויד ליידים
גארמענט באמאן משכער האט אנגעהאל-
טן בלויז איינציג טעג און האט זיך גע-
ענדיגט מיט א גרויסען זון פאר די אר-
בייטער. די ארבייטער האבען געוואונען
א 44-שטונדיגע ארבייטס-וואך, א פלעס
רעיו פון דריי דאלאר א וואך אויף די
ווידזשעס, א יוניאן שפא און קאלעקטיווע
באזיהונגען מיט דער מאנאפעסטשורערס
אסאסיאציע.

מבער וויכטיגער פון שלץ איז, וואס דורך דעם סטודיי האבען די נירענע-שאַנצע צוריקצוגיין פון דעם שווערע נאָשן און פארקלענערן די ריזיקאן פאר אים צו קומען צוריק צום געזונט.

לינקע פאלען דורח אין וואהלען פאר ביזנעס איידזשענטס אין פיראדעלפיה

דער יוניאן, און זיי וויינען געקומען שטימען פאר די מענשען וואס זיי זיינען קען, אז זיי וועלען די יוניאן אפגעשטעלן רעפערענדען.

די וואהלען וויינען פארגעקומען דא נערשטאנע דעם נאנצען טאג, אין אפיס פון די קלאקמאכער יוניאן, און פון האט געשטימט דורך א געהיימען בא- לאט, און עס איז שטריינג אויפגעפאלט געווארען, אז אלץ זאל צוגעהן דאסעל און עהרליך.

אינטערעסאנט איז נאך עפעס: א חוץ די דערמאנטע, רעכטע" און "לינקע" קאנדידאטען, איז אויפ'ן באשלאס געווען נאך א קאנדידאט, ברודער קאהן, ער איז געלאפען "לינקע" אונטערענט, אויך ער איז א "לינקע" און האט נע- צויגען גאנץ ווייניג שטימען.

ווי מען גיט אונז איבער, איז ביי דעם עלעקשאן אויך פארגעקומען א שטיקעל, געהיימניש, דער "לינקער" האט געמליך אויפגעשליקט דורך פאסט א בריף צו די מעמבערס פון דער יוניאן, אין וועלכען עס איז אנגערירט געווארען פאר די "לינקע", און וואו די "רעכטע" קאנדידאטען וויינען אונטער- געריסען געווארען. איז די פראגע, וואו האט די "לינקע" זיך גענומען די אר- רעסען פון די מעמבערס? ווי קומען די אררעסען צו אן אויסטייד ארא- נואציע?

עס איז מעגליך, אז די יוניאן וועט מאכען ווענען דעם אן אונטערזוכונג.

(שלוס פון זייט 1.)

ניאן האט אויך געהאט זיין וואהל- קא- מיטע, אבער די ספעציעלע קאמיטע האט געהאט איהר אויף אלץ וואס איז פארגעקומען. און אז אונזער קא- מיטע האט ביי די וואהלען געטאן די פולע פליכט, צייגט דער פאקט, וואס ביידע צדדים אין דעם קאמפיון גיבען צו אן די וואהלען וויינען גוט דורכגע- פירט געווארען. זיי גיבען אויך צו, אז ווען גיט די ספעציעלע קאמיטע פון דעם געוואלען ערשטענען באשר, וואלט דעם טאג פון די וואהלען דארט געווען א סך טראבעל.

דער רעזולטאט פון די וואהלען איז ווי פאלגט: די "רעכטע" קאנדידאטען וויינען דורכגעגאנגען מיט א הייבשער מאיאריטעט שטימען. עס איז ערוויילט געווארען ברודער א. דאמסקי מיט 543 שטימען און ברודער געליה רובין מיט 460 שטימען.

די דורכגעפאלענע "לינקע" קאנדי- דאטען וויינען די ברודער זאקס און לע- וין. זיי האבען געצויגען א קליינע צאהל שטימען. עס האט גוט געהאל- פען די נאנצע "לינקע" היסטעריקע פון דעם קאמפיון. די פארלירערונגען גענען די "רעכטע" קאנדידאטען און אלץ מיט אפגאבע, די קלאקמאכער אין פיר- לאדעריא האבען זיך אויפגעוועהן, אז זיי טארען מעהר גיט בלייבען גלייכ- פליסיג צו דעם וואס עס קומט פאר אין

נאך צוויי דרעס שעפער אין וואוסטער סעטלען מיט דער יוניאן

(שלוס פון זייט 1.)

אונזערע סטרייקער האבען אזוי נאך צוגעגעבען מיט די סעטלען סטריי- קער.

די קאנפערענצע פון די קלאקמאכער.

דעם ערשטען דייטלייך איז אין באס- טאן אויסגעגאנגען דער אריימענט צוויי- טען די קלאקמאכער יוניאן און די קלאקמאכער אינטערנאציאנאלע אסס'ן, און ווי מיר האבען שוין געמערקט לעצטע וואך, האבען זיך געזאגט אנהויבען קאנפערענצע צווישען ביידע צדדים דעם אריימענט צו באנייען.

די קאנפערענצע האבען זיך שוין אנגעפאנגען. דער דוידעלעך באשר פון די קלאקמאכער יוניאן ווערט פאר- טראטען ביי די קאנפערענצען דורך א ספעציעלער קאנפערענץ קאמיטע מיט סעקרעטער בארא און ווייזש- פערדענעט מאנעסאן בראש.

סעקרעטער בארא האט איז ווענען דעם ספעציעלער געפארען אהין אין ער האט דארט פארבראכט כמעט א וואך צייט, צו הערען קומען צו אן אויסגלייך.

די יוניאן האט ארויסגעשטעלט איי- ניגע נייע פונקטען. איינער פון די פונקטען איז א "רעאדאפטמענט" פון די ווייזשעס פאר מאנע ארביי- טער אין דער קלאק אינדוסטרי, וועל- כע באהאנדעלן פילע ווייזשער ווי זיי זיי- נען עס ווערט. צו דער קאנפערענץ אסס'ן האט די יוניאן ארויסגעשטעלט א פונקט, דאס די פירמע וואס וויינען צונויפגעשטעלט פון צוויי אדער מעהר פערזאן, זאל בלויז איינער פון זיי הא- בען א רעכט זיך צו באטייליגען ביי דער ארבייט אין שאפ.

און עס וויינען דא נאך אנדערע פונק- טען, צווישען וועלכע עס געפינט זיך א פארלאנג אויפצובייטען מאנע פון די זעלעס געזעלשאפט וואס די קלאקמאכער האבען לויט דעם פרי- הערדיגען אנדערמענט.

ווי עס שיינט, וועט דארט געמאכט ווערען א פירדליכער כעטלמענט. די יוניאן איז אבער גרייט אויפצונעמען א קאמפ, אויב דאס זאל נויטיג זיין, צו פארטיידיגען די אינטערעסען פון די ארבייטער אין דער אינדוסטריע. אן דעם מאמענט ווען די שורות ווערען גע- שרייבען, קאן מען נאך גיט זאגען בא- שטימט, ווי די זאך וועט זיך אויס- דרייען.

סעטלען שעפער. דער מיטינג איז אהרעכירט געווארען פון סעקרעטער בארא און ווייזש פערדענעט מאנע- סאן, אין אויך קלאקמאכער וויינען גע- קומען זיי הערען.

„צי ענדע פון דעם מיטינג הא- בען אלע אנוועזענדע געשטימט סעקרע- טער בארא און די אינטערנאציאנאלע פאר די הילף וואס די אינטערנאציאנאלע גיט דעם סטרייק. די סטרייקער הא- בען אויך אנגענומען א רעזאלוציע, אין וועלכער די אינטערנאציאנאלע ווערט בא- דאכט פאר די הילף.

„סעקרעטער בארא'ס באזוך איז גראדע אויסגעקומען אין דער צייט ווען די סעטלען-מיידלעך וויינען דא ארום יטער אין סטרייק, און צו ענדע פון דעם מיטינג, דימכאנא אין דער פרייה, האבען אונזערע סטרייקער באשלאסען ארום- טערוואנדערען צום „סעטלען עקס- טעינדזש“ צונויפגעבן מיט די טעלע- פאן סטרייקער. מען האט זיך אויס- געשטערט צו צוויי און דריי און כאטש צו יענע סטרייקער.

„ארום געלעפאן עקסטיינדזש איז אין דער צייט געשטאנען א מחנה פיר עקס- צוואמען מיט'ן פרעזידענט פון ווער יוניאן, און ווען זיי האבען דער- זעהן פון ווייזשעס אנהויבען די מאר- שירענדע רעכעמאכער, האבען זיי זיך אביסער דעריינאגען, זיי האבען גע- מיינט אז די קאמפאני האט פון ערנען געבראכט א מחנה סקעבס, צו פארנע- מען די פלעצער פון די טעלעפאן סטריי- קער. ווען זיי האבען זיך אבער דער- וואוסט ווער די מארשירענדע וויינען, האבען זיי ארויסגעלאזען א' הוראנע- שריי וואס האט זיך געהערט פאר אייני- גע בלאקס ארום! די פאסירונג האט אויפגערודערט די נאנצע שטאט. אונ- זערע סטרייקער האבען דאן אריינגאר- שירט אין האל, וואו אלע טעלעפאן סטרייקער וויינען געווען פארזאמעלט, און דארט איז ווידער פארגעקומען א מערדערונג סענע פון באנייערונג. די הוראנעשריינען האבען זיך געהערט פאר עטליכע בלאקס ארום דעם האל.

ליידים נארמענטס באטאן מאכער אין א גענעראל סטריי

דינסטאג בייטאג האבען די סטריי- קער אפגעהאלטען אן ענטוואסטישען מאסימיטינג, דער מיטינג איז אדער- סירט געווארען פון ווייזש-פערדענעט זינגא, ארטורא דזשיאזאניטי, ארא- נואציע, ה. דובינסקי און ברודער גריי- גלאס, א טעטיגער מעמבער פון דער יוניאן. ארום 60 פראצענט פון די אר- בייטער אין דעם פאך וויינען איטאליע- נער.

פרייע ויגמאן ערוועהלט צום קאנסיל פון קליידער-ארביי- טער אינטערנאציאנאל

(שלוס פון זייט 1.)

וויסע אירואכען קאן אונזער ארגאניזא- ציע דאס מאל גיט האבען קיין פאר- טרעטער ביי דער סומענדער קאנפער- רענץ. אלע דעלעגאטען צום דושנע- ראל עקזעקוטיו באשר פון אונזער איי- טערייזשאנאל, איינשליסענדיג אויך די הויפט בעאמטע, דעם פרעזידענט און דעם סעקרעטער, וויינען איצטער פארני- מען מיט וויכטיגע ארבייטען אין דער יוניאן. דא אין לאנד, און קיינער פון זיי קאן זיך גיט פארנימען איצטער אפי- צעלערען אויף אזא לאנגער רייזע. אונ- זער ארגאניזאציע וועט, דעריבער, דאס מאל בלויז צושטעלען שריפטליך געווי- כע פונקטען, וואס וועלען שרייפנען אויפ'ן טאנעסארגונג פון דעם קאנפער- רענץ.

ווענען דעם האט פרעזידענט ויגמאן שוין פריהער געשריבען צום סעקרע- טער פון דעם פארבאנד, ברודער פ. וואן דער העי, אין אמסטערדאם, האלאנד. עס איז איהם אויך איבערגעשיקט גע- ווארען געוויסע מאטעריאלען און דא- קומענטען אין באצוג אונזער יוניאן. וועלכע ער האט פארלאנגט, פארצו- בריינגען איהר דעם קאנפערענץ אין שטוטגארט.

(שלוס פון זייט 1.)

און דער לאקאל האט גענומען וואסעס- ער איז געווארען נרעכער פון טאג צו טאג.

אין דעם פאך איז אויך פאראן אן אסאסיאציע פון די מאנופעקטורער, און נאך דער יוניאן האט אביסעל זיך באקערעכט, האט זי גענומען בא- דערען די באלעבאטס אנצופאנגען קאנ- פערענצען צו פארבעסערען די לאגע פון די ארבייטער אין טרייד. מיט א קורצע צייט צוריק האט א קאנפערענץ שטאט- געפונען און אויף יענעם קאנפערענץ איז אויך אנוועזענד געווען פרעזידענט זינגא און סעקרעטער בארא, צווא- מען מיט א קאמיטע פון דעם לאקאל, אבער מען האט נאך דעמאלט גיט גע- קענט קומען צו אן אויסגלייך.

די יוניאן איז זיך ווייטער אָננע- גאנגען מיט איהר ארגאניזאציע-אנס- ארבייט און דער רעזולטאט איז, דאס דינסטאג אין דער פרייה האבען אלע ארבייטער פון דעם פאך פארלאזען די שעפער און ארגונטען אין א גענעראל סטרייק. די ארבייטער האבען פינקט- ליך אויסגעפאלגט דעם רוה פון דער יוניאן און ארום אין קאמפ פאר בעס- טע ארבייטס-באדינגונגען.

די הויפט פארדערונגען פון דער יו- ניאן וויינען ווארדארייט, א 44 שמו- ניג ארבייטס-וואך, אנערקענונג פון דער יוניאן און א העכערונג אין וויי- דושעס. ביז יעצט האט מען געארבייט אין טרייד 50 שמונדען א וואך, פאר קלענליכע ווייזשעס. די ארבייטער פון דעם פאך האבען זיך שוין גענוג אָנגעליטען און זיי וויינען אנשלאסען צו עסמען זיך צו פארבעסערען די לא- גע. די סטרייקער האבען איצט די פולע מיטגליד פון אונזער אינטערנאציאנאל, פונקט ווי זיי האבען עס געהאט אין דער צייט ווען זיי האבען זיך ארגאניזירט, און ווען זיי האבען זיך פארבארייטעט צו דעם סטרייק. די סטרייקער פאר- זאמעלען זיך אין בעטהאָווען האל.

די לאקאלס 41 און 50 פאראייניגט

(שלוס פון זייט 1.)

נאך אידער די אפיציעלע פאראייניגונג איז פארגעקומען.

איצטער וויינען שוין ביידע לאקאלס אפיציעל פאראייניגט אין איין לאקאל, אונטער א נייעם טיטל פון אונזער אינטערנאציאנאל און אונטער איין כענערושמענט. אזוי ווי דער נייער לא- קאל איז א פאראייניגונג פון די לא- קאלס 41 און 50 איז דער נומער פון דעם נייעם לאקאל 91, וואס דאס מיינט אז גיט נאך די לאקאלס, אפילו די נר- כערען פון די לאקאלס האבען זיך אויך פאראייניגט.

ברודער ה. גרינבערג פארבלייבט דער מענערושער פון דעם פאראייניג- טען לאקאל און שוועסטער ביטריס גולד- קער פארבלייבט די סעקרעטעריין.

מיר ווינשען גליק דעם נייעם פאר- אייניגטען לאקאל. מיר האפען, דאס דער לאקאל וועט איצטער אויסאייבען א ענערגישע מעטיגקייט זיך צו פארפס- טינען אלץ מעהר און מעהר.

אינטערנעשאנאל קאלענדאר פון ה. סקולמאן.

היינטיגע וואך מיט 12 יאהר צוריק גיט יאָרקער קלאקמאכער פייערען דעם ערשטען יאהר זינט דעם עפאכע מא- כענדען סטרייק פון 1910. די דושטיגט באשר נעמט אן א רעזאלוציע אין וועלכע די שאפ שטעללונג ווערען הארציג בא- דאכט פאר העלפען דורכפירען די יוניאן קאנדידאטען פאר וועלכע די קלאקמא- כער האבען אזוי העלדיש געקעמפט.

א ריזיגער סאסמיטינג ווערט אויך אפגעהאלטען אין קופער יוניאן, וועלכער ווערט אדערסירט פון גענאס מאיר לאנד- דאן. מ. ווינשענעס, דזשאן דיוויס, מ. ווינשעס, דר. מאסקאוויטש און דר. ג. פרויס. אלע רעדנער ערקלעהרען די גרויסע איבערקערעניש וואס דער סטרייק פון ניוצען צעהן האט געשאכט אין דעם לעבן פון די קלאקמאכער בארם און אין דעם לעבן פון אלע אנדערע ליידיס גארמענט ווארקערס בכלל.

שיקאגא'ר סקוירס מאכער ארגאניזא- ציע זיך און א לאקאל פאר זיך וועלכעס די אינטערנעשאנאל גיט זיי ארויס א שטארקער אלס לאקאל נומער 94.

דער קלאקמאכער סטרייק אין בארליימאד אין פולען גאנג

(שלוס פון זייט 1.)

פירמע האט ארויסגענומען.

זיי אונזערע לעזער ווייסען שוין, ווערט דער סטרייק געפיהרט פון אונ- זער איסטערן דעפארטמענט, און דער דעפארטמענט האט אויף זיינע הענט נאך עטליכע שאפ-סטרייקס אין אונ- זערע שטעט און שטעטלאך.

אייין סטרייק, אין קעמדען, ניו דזש, גענען דער פירמע לעוו, דעםט אן שוין זייט אייניגע וואכען און די וואך האט זיך דארט אריינגעמישט דער סיטי-מער יאהר. ער האט צונויפגעבראכט די פיר- מע מיט דער יוניאן צו א קאנפערענץ און האט געמאכט א שארונג צו סעט- לען דעם סטרייק. דערווייל האט זיך פון דעם קאנפערענץ גאנצליך אויסגעלא- זען אן דער סטרייק ווערט ווייטער פארטנועצט. קירצליך אבער וועט פארקומען א צווייטער קאנפערענץ, וואו עס וועט געמאכט ווערען א צווייטער שארונג צו סעטלען דעם סטרייק.

צו די שעהאלדערס פון די קלאק און סקוירס פרעסערס בילדינג אסס'ן

אלע שעהאלדערס פון דער קלאק און סקוירס פרעסערס ביל- דינג אסאסיאציע ווערען אויפגעפאדערט צו קומען אין אפיס פון דער קלאק און סקוירס פרעסערס יוניאן, לאקאל 35, וואו זיי וועלען צוריקקריגען דאס געלט, וואס זיי האבען איינגע- צאהלט אויף זייערע שערס.

אין נאמען פון די קלאק און סקוירס פרעסערס בילדינג אסס'ן.

דזש. ברעסלאו, טרעזשורער.

די שעהאלדערס פון די קלאק און סקוירס פרעסערס בילדינג אסס'ן

אלע שעהאלדערס פון דער קלאק און סקוירס פרעסערס ביל- דינג אסאסיאציע ווערען אויפגעפאדערט צו קומען אין אפיס פון דער קלאק און סקוירס פרעסערס יוניאן, לאקאל 35, וואו זיי וועלען צוריקקריגען דאס געלט, וואס זיי האבען איינגע- צאהלט אויף זייערע שערס.

אין נאמען פון די קלאק און סקוירס פרעסערס בילדינג אסס'ן.

דזש. ברעסלאו, טרעזשורער.

אינסטאלירונג פון דעם נייעם עקוועקוטיוו באארד פון דרעסמאכער יוניאן לאק. 22

אונזערע און פילע פון זיי זיינען רייניג געווארען געווארען און צוריקגעקומען און זיי זיינען נאכעם נאכעם געבליבן. די גרויסע קאמיטעט דארף פאררעכענט ווערען פאר'ן טריבונאל פון דער ארגאניזאציע, און ווען מעכערס ווערען געווארען צו ענטפערען אויף קלאגען מיט זיין קומען און דארפן פיהלען, אז זיי שטעהען פאר'ן געריכט פון דער יוניאן.

צו די מערסטע אונגעקלאנטע, וועלכע זיינען ערשינען פאר דער גרויסער קאמיטעט, זיינען ארויסגעשיקט געווארען ברייף ווארענדיג זיי צו באהעכען זיך אין שאפ זיי יוניאן-ארבייטער, קומען צו שאפ-מיטינגען און זיך באקענען מעהר מיט די טעטיגקייטען פון דער יוניאן. אין וויכטיגע קייסעס האט די קאמיטעט געווארען שאפ-מיטינגען, ביי וועלכע מיטגלידער פון דער דאזיקער קאמיטעט האבען פון די ארבייטער געזוכט איינצוגעפירען אייגענעלייטען און זיך וועניגער באקענען מיט דער לאגע פון שאפ. גלייכצייטיג האט זי אויך געזיין ווען אויסצואיבען א בעסערען איינפיר פאר די ארבייטער, זיי ארגאניזירט.

זייערע און אייגענעלען הארמאניע צווישן זיי.

אין פארעם, די קאמיטעט האט געפיהלט זיי וויכטיג איהר ארבייט און און זי האט טאקע אלעס אונגעווענדעט צו מאכען פון די אונגעקלאנטע בעסערע יוניאן-לייט.

זי שליסט איהר באריכט מיט דער האפנונג, אז דער נייער עקוועקוטיוו באארד וועט אונזערע מיט זיין ארבייט אויפ'ן אונגעווענדעט וועג און וועט איר ערקלערען די וויכטיגקייט פון דער קאמיטעט און ערוועהלעך די טעטיגקייטען פון אונזערע מיטגלידער צו דער נייער גרויסער באארד.

דער עקוועקוטיוו באארד האט גוט געהייסען דעם באריכט, באדאנקענדיג די קאמיטעט-מיטגלידער פאר זייער גוטע און וויכטיגע ארבייט פאר אונזער יוניאן.

די אפליקאטע האט אריינגעבראכט איהר באריכט פאר דער צייט, וואס זי איז געווען אין אפט, דאס הייסט פאר א גענויען יאהר.

לייט די געזעצען פון אונזער לאקאל און לויט דער קאנסטיטוציע פון דער אינסטערווענשאנאל האט יעדער אונזערע מיטגלידער, וועלכער איז נישט צופרידען מיט דער ענטשיידונג פון דער גרויסער קאמיטעט, א רעכט צו אפפלייגן זיין "קייס" צו א העכערען געריכט, אפליקאטע און אונזער לאקאל די אפליקאטע.

אין משך פון דער דאזיקער צייט האט די קאמיטעט אויסגעניצט 40 אפילע, פון די מערסטע אין די שטאט ארויסגעניצטען געווארען און באשטראפטע האבען צוריקגעקומען א טייל אדער דאס נאכעם נאכעם דאס געלד, וואס איז פאר דער צייט אומגעקערט געווארען צו באשטראפטע מיטגלידער, באטרעפט נאך א היבשע סומע. אין דער סומע ווערט שוין אויך אריינגערעכענט די צוריקגעקומענע שטראפען פון דער דאזיקער באארד אפיל קאמיטעט.

אין פילע פאלען האט די אפליקאטע פארקלערט די שטראפען אדער זיי אין נאכעם ארויסגעניצטען, נישט ווייל די לעצטע איז נישט געווען איינציג פארשטאנען מיט'ן באשלוס פון דער גרויסער באארד, נאך ווייל די באשטראפטע האבען פאר דער צייט זינט די קלאגען זיינען געגען זיי געבראכט געווארען זיך אונטערגעגעבן באנומען אין שאפ אדער ווייל די באטרעפטע האבען זיך געמוען אין שלעכטע פינאנצן ציעלע אומשטענדען.

אין אלגעמיין האט די קאמיטעט גע'האנדעלט' זעהר פארזיכטיג מיט די אפלייגערע, זי האט נישט געקאנט קיין צייט און מיה גוט אונטערגעזוכט און אויסגעפארשט יעדע קייס איידער זי האט געזאגט איהר לעצט ווארט, כדי קיינער זאל נישט האבען קיין אורזאך צו פארשטענדען אויף זייס (14 פארשטענדען אויף זייס)

אונזערע און פילע פון זיי זיינען רייניג געווארען געווארען און צוריקגעקומען און זיי זיינען נאכעם נאכעם געבליבן. די גרויסע קאמיטעט דארף פאררעכענט ווערען פאר'ן טריבונאל פון דער ארגאניזאציע, און ווען מעכערס ווערען געווארען צו ענטפערען אויף קלאגען מיט זיין קומען און דארפן פיהלען, אז זיי שטעהען פאר'ן געריכט פון דער יוניאן.

צו די מערסטע אונגעקלאנטע, וועלכע זיינען ערשינען פאר דער גרויסער קאמיטעט, זיינען ארויסגעשיקט געווארען ברייף ווארענדיג זיי צו באהעכען זיך אין שאפ זיי יוניאן-ארבייטער, קומען צו שאפ-מיטינגען און זיך באקענען מעהר מיט די טעטיגקייטען פון דער יוניאן. אין וויכטיגע קייסעס האט די קאמיטעט געווארען שאפ-מיטינגען, ביי וועלכע מיטגלידער פון דער דאזיקער קאמיטעט האבען פון די ארבייטער געזוכט איינצוגעפירען אייגענעלייטען און זיך וועניגער באקענען מיט דער לאגע פון שאפ. גלייכצייטיג האט זי אויך געזיין ווען אויסצואיבען א בעסערען איינפיר פאר די ארבייטער, זיי ארגאניזירט.

זייערע און אייגענעלען הארמאניע צווישן זיי.

אין פארעם, די קאמיטעט האט געפיהלט זיי וויכטיג איהר ארבייט און און זי האט טאקע אלעס אונגעווענדעט צו מאכען פון די אונגעקלאנטע בעסערע יוניאן-לייט.

זי שליסט איהר באריכט מיט דער האפנונג, אז דער נייער עקוועקוטיוו באארד וועט אונזערע מיט זיין ארבייט אויפ'ן אונגעווענדעט וועג און וועט איר ערקלערען די וויכטיגקייט פון דער קאמיטעט און ערוועהלעך די טעטיגקייטען פון אונזערע מיטגלידער צו דער נייער גרויסער באארד.

דער עקוועקוטיוו באארד האט גוט געהייסען דעם באריכט, באדאנקענדיג די קאמיטעט-מיטגלידער פאר זייער גוטע און וויכטיגע ארבייט פאר אונזער יוניאן.

די אפליקאטע האט אריינגעבראכט איהר באריכט פאר דער צייט, וואס זי איז געווען אין אפט, דאס הייסט פאר א גענויען יאהר.

לייט די געזעצען פון אונזער לאקאל און לויט דער קאנסטיטוציע פון דער אינסטערווענשאנאל האט יעדער אונזערע מיטגלידער, וועלכער איז נישט צופרידען מיט דער ענטשיידונג פון דער גרויסער קאמיטעט, א רעכט צו אפפלייגן זיין "קייס" צו א העכערען געריכט, אפליקאטע און אונזער לאקאל די אפליקאטע.

די אונגעקלאנטע האט אויך אויסגעפרעגט די אפליקאטע ווי אזוי זיי ארבייטען. דאס האט זי געטאן כדי פעסטע שטעלע צו די באטרעפטע ארבייטער שרייבטען נישט אלס קאנטראקטארס, ארויס-העלפערס אונטער דעם מינימום סקווי. אין פאלען, וואו די דערמאנטע האבען יא געארבייט אלס קאנטראקטארס, ארויסהעלפערס א.א.וו, האט די קאמיטעט, ווי שוין געזאגט, אויך וועלען דעם מיטגעטויילט די פארשיידענע דאזיקע באארד דעפארטמענטס. אויב אבער זי האט נישט געקענט קריגען די נויטיגע אינספארמאציע, איז דער אפליקאטע אינסטרוירט געווארען צו קומען אין אפיס פון דער יוניאן מיט'ן טשערמאן אדער טייערליידי פון שאפ און א סאבאקאמיטעט פון דער מעמבערשיפ-קאמיטעט און ערוועהלט געווארען זיך דורכ'ן צורעדן מיט'ן טשערמאן אדער טשערליידי, און פון זיי ארויסקריגען די גע-פארטרעטע אינספארמאציע.

זי רעקאמענדירט די וועלכע שטעלונג און טאקטיק ווייטער אונטערהאלטען און מיט דער האפנונג, אז דער נייער עקוועקוטיוו באארד וועט פארשטענען די ארבייט אויפ'ן וועלכען אופן ווי זי האט עס געטאן, ענדיגט זי איהר באריכט און ווייזט, אז דער נייער עקוועקוטיוו באארד וועט צוזאמען מיט'ן דאזיקער באארד אויסארבייטען פלענער ווי אזוי אויסצואיבען א בעסערען קאנטראל אויב דער אינדוסטריע.

דער באריכט פון דער מעמבערשיפ-קאמיטעט איז גוטגעהייסען געווארען און דער עקוועקוטיוו-באארד האט אויסגע-דריקט א דאנק צו דער קאמיטעט פאר איהר געטרייע און אונטערזיכער שרייבטען פאר אונזער ארגאניזאציע.

די גרויסע-קאמיטעט האט אפגעגעבן בען איהר באריכט פאר דעם משך פון א גענויעם יאהר צייט: פון דעם 1טן יולי 1922 ביז דעם 31סטן מאי, 1928. פאר דער צייט האט זי אויסגעהערט און פארשטענדעלט 566 קלאגען, וואס זיינען אריינגעבראכט געווארען געגען מיטגלידער, א טייל פון די קלאגען זיי-נען געווען געגען אייגענעלען מעמבערס, און פילע קלאגען זיינען געווען פאר-מישט מעהרערע ארבייטער פון שאפ-קלאגען, אין וועלכע א נאכער שאפ איז געווען פארזיכערט, זיינען אויסגענומען געווארען פון דער דאזיקער באארד גרי-ווענס קאמיטעט.

כמעט אלע אונגעקלאנטע זיינען גע-קומען ענטפערען אויף די קלאגען געגען זיי. בלויז צו א קליינער צאהל האט מען געדארפט שיקען א צווייטען מאל און צו אייניגע אפילו א דריטען מאל, און אויב זיי זיינען דאן אויך נישט גע-קומען זיינען זיי אדער באשטראפט גע-ווארען פון דער גרויסער קאמיטעט, אדער זייערע "קייסעס" זיינען איבערגעווארען געווארען צום אפיס צו פארשטענדען. דער באדאנקטער פון די דערמאנטע צאהל קלאגען איז געווען פארשיידענע ארטיג.

פון די 566 אונגעקלאנטע זיינען 247 באשטראפט געווארען מיט פארשיידענע געלדסומען.

ארום און ארום באטרעפען די געלד-שטראפען, וואס זיינען אויף מעמבערס ארויסגעלעגט געווארען, 3,875.00 דא-לאר. אין דער סומע ווערען נישט אריינגע-רעכענט די געלד-שטראפען, וואס זיי-נען אויך אונזערע מיטגלידער ארויפ-געלעגט געווארען פון דער דאזיקער באארד גרויסער קאמיטעט.

פון די אלע אונגעקלאנטע האבען 166 שוין באצעהלט זייערע שטראפען.

דאס איז דורכגעפיהרט געווארען מיט דער הילף פונ'ם דאזיקער באארד מענערווער, בודער האכמאן; די מע-נערווערס פון די אנדערע דאזיקע באארד דעפארטמענט און די ביזנעס-איידרשענטס.

א טייל פון די באשטראפטע האבען אפפלייגט געגען דעם גרויסער באארד

מיד קויפען די בעסטע מערקישע טאבאק וואס וואקסט אין דעם אריענט, אזוי אז מיר זאלען קאנען מאכען מיוואד פאר דער וועלט'ס בארימסטען סיגארעטע.

אנדערע סיגארעטען קאסטען אפשר עטוואס ווייניגער, אבער אויב איהר גלייכט מערקישע טאבאק וועט איהר זיך נישט פיהלען צופרידענגעשמעלט ביז איהר וועט נישט פארזיכערען מיוואד.

מיוואד איז דער בעסטער, 100% אמת'ער מערקישער סיגארעט אין דער וועלט.

„אורטייל פאר זיך אליין -!“

פארגלייכט מיוואד מיט אירענע א סיגארעט אין דער וועלט.

Anargyros

מאכענעקשורעס פון די העכסטע סטראפען מערקישע און עניף מיטע סיגארעטען אין דער וועלט

THE TURKISH CIGARETTE

אז נישט וואלט מען געקענט אנטאנען
נליך די נייע סיטעטעס.
דערוויילע שיינט עס, אז נעריס צו
זאגן ווערט נאך אלץ נישט אנטענומען אלס
בארעס-עלט. עקספערטען לאזען זיך
אויס פון זיין באהאנדלונג אז עס פאלען
אריינטער אין דער שטאל אינדוסטרי און
ציינען גראדע אן דאס אין די פערשטער
וואס אריינטער 8 שטונדען אין דאס נע
גוט אריינטער און אז מענטשען ווילען
פשוט נישט געהן אריינטער 12 די
שטונדען וואוירען. פרעזידענט נאמט
פערס האט אויך געמאכט אן ערקלערונג
אין דער פרעסע ווענען נעריס סטייט
מענט, אז די אריינטער אין די שטאל-
פאבריקען וועלען געווינען דעם 8-שטונד-
דיגען אריינס-שטאל נישט צוליב די גוט-
הערציגקייט פון שטאל טראסט ניר דורך
זייער אייגענעם מיה און קאמף.
ווי עס זאל נישט זיין, דער 8-שטונד-
נער סאג אין דער שטאל אינדוסטרי
קומט, און קומט שנעל. מיט 4 יאָר צו
דיק וויינען די שטאל-פאבריקען געוויינען
אין אַהייז פארוואנדעלט געווארען אין
אמט'ע שלאכטפאלדער ווען די הונדערטע
טויזענדע אריינטער אין די שטאל פאב-
ריקען וויינען ארויס אין קאמף פאר
מענשליכע אריינס-שטונדען און פאר
א יוניאן. ווי וויינען אבער דאס באזיגט
געווארען פון דעם פייער און ברענר פון
דעם שטאל טראסט און וויינען משחיתים.
פון דער נידערלאגע איז אבער אויסגע-
וואקסען א מעכטיגע, שטארקע פאדערונג
איבער'ן גאנצען לאנד פאר מער מענש-
ליכע באדינונגען אין דער שטאל-אינ-
דוסטרי און דיווע באוועגונג צווינגט עס
יעצט נעריס'ן און וויינע פארטנערס צו צו-
זאגען עפענטליך, אז דער 8-שטונד-
טאג אין די שטאל-פאבריקען איז א פאר-
נע בלוז פון דער נאָהענטער צוקונפט.

איז דער ליידים טיילארם יוניאן לאק. 38

טען אין אפ'ס פון דער יוניאן, יעדען
ערשטען מאָנאט פון מאָנאט.
די באשטע פון דעם לאקאל טוען
אלץ וואס מען קען אונטער די אומשטענ-
דען. מיר גלויבן אבער, דאס מיט דער
מיטוואךסונג פון די מיטגלידער, וואלט
מען קענען טאן מער. די יוניאן ווערט
געפיהרט אויף א זעהר דעמאקראטישען
שטייגער און יעדער מעמבער פון דער
יוניאן קען זיך באטייליגען, ער קען מיט
העלפען אין דער ארבייט. זאלען טאקע
די מעמבערס זיך באנוצען מיט דער נע-
לעגעהייט און העלפען זייער אָרגאניזא-
ציע מיט אלץ וואס נאך מעגליך איז
פאר זיי צו טאן.

מיר האָבען בדעה, מיט'ן אָנקומען פון
דעם נעקסטען סונטאג, אָנצופאנגען א גרוי-
סען אָרגאניזאציע-אָנסקאמפיי, אום צו
ברענגען אונטער א יוניאן-קאָנטראָל דעם
גאנצען טרייד, וואס דאס וואלט מיר
נען, אז די ארבייטס-באדינונגען פון די
אריינטער אין פאך וואלט זיך באדיר-
טענע פארבעסערט.

דער שרייבער פון די שורות, דער
נייערוועלטער סעקרעטער-מענדערשער
פון דעם לאקאל, האָט זעהר וויכטיגעס
צו באריכטען אויף די נעקסטע מיטינג
נען פון דעם לאקאל און זאל קיינער פון
די מעמבערס נישט פארעעהלען קומען צו
די מיטינגען הערען א גענויען באריכט
פון דער געפלאנטער אָרגאניזאציע-אָנס-
אָנס. עס וועט געוויס דערייז פאָרט
מען א דיסקוסיע און זאלען וואס מער
מעמבערס קומען זיך אין דעם באטיילי-
גען.

צוליב די הייסע וועטערען האָבען
מיר נישט געקענט אָפהאלטען דעם לעצ-
טען שאפ-שערמאן מיטינג. מיר ווע-
לען אָנאָסירען אין דער אריינטער
פרעסע, ווען אונזער נעקסטער שאפ-
שערמאן מיטינג וועט פאָרקומען.

אונזער לאקאל מיטינג וועט אָפנע-
האלטען ווערען דינסטאג, דעם 17טן
דזשולי, אום 8 אהר, אַווענט, אין
62 איסט 106טע סטריט, האדלעס.

ב. דרייזין.
סעק-מענדערשען לאקאל 38.

וויסס איהר אז

די ערשטע לופט-שיפן אויסגעשטעלט אין פאליס
סינא אין פאריז וועלען אין דעם 18טן יולי
דאס פון פערצעה ערשטען פון דער בריטישער
הענליכער לופט-אָרמיי האט עקספליקאציע
די אויסגעשטעלטע פאראנט האט איינגעשלאסן
פליען לופט-שיפן, א געזעגט נאך א באלד
כלערשטע לופט-שיפן וועלען און א געזעגט
צוואן פון באבאדירונג. די לופט-שיפן וועלען
אין געווען איבער דעם בעזירק פון דעם 18טן
לייז. יפו און רמלה. ליימענטעס פארטיילן אין
געפלינגען. מיט א ווייטערעם הייז בייפליין און
האט געוואונען דעם דריטן און א שטארקע פון
27 מיל, ווייטס איהר, דאס ווען איהר רויכער
פירטע סטריקע מיטגעדען, רויכערס איהר
דעם פיינסטן 100 פראצענט רייניגע שטייף
שטאב?

געהייער רייך געווארען פון די פארברע-
טע דייטשע קוילען און שטאל אוצרות
אין לאַריון און אין דעם סאָל, האָבען
יעצט געקראָנען אן אמט'ן אפערטיס צו
באהערשען גאנץ אייראָפּא. פראנקרייך
האָט שוין היינט א גרעסערע ארמיי אלס
דייטשלאנד האָט ווען עס איז געהאט
נאך פאר דער מלחמה, און דערצי האָט
יעצט פראנקרייך דעם גרעסטען לופט-
פלאַט אין דער וועלט, זעקס מאל אזוי
די גרויס ווי ענגלאַנד'ס. די פראנצויזיש-
שע מיליטערישע עראפלאנען קענען מאַ-
כען א בארג אַש פון גאנץ לאַנדאָן אין
עטליכע שטונדען, אז זיי זאלען עס וועלען
באָמבארדירען.

אַט דיווע פאָזיציע פון פראנקרייך אלס
דער מיליטערישער דיקטאטאָר פון אייר-
אָפּא, מאכט עס ענגלאַנד פילען אונזער
היג און אונזיכער. נאך מער, ענגלאַנד
ווייסט, אז זי וועלכטס איז שולדיג אין
דיווער דאָהערדער לאַגע; אז זי האָט
זיך וועלכטס צו דאָנקען פאר דיווער ער-
נידערונגער דאָלע וואָס זי איז נע-
צוואונגען צו שפילען און דער רוהר און
מאָנאטען לאַנג צו שטיצען די בלוטיגע
קעסערען פון איהר, "שוהה" פאָנאציע.

נערי זאגט צו.

דער קאמף פאר אן 8-שטונד-דיגען טאג
אין דער שטאל אינדוסטרי נעץ אלץ נע-
טער און געכער צו זיין לאַגישען טוה
פרעזידענט נערי פון שטאל טראסט,
איז לעצטע וואָך ענדליך געוואונען נע-
ווען צוואונגען אז באלד וועט דער
8-שטונד-דיגען אריינס-טאג ווערען רע-
אליזירט אין די שטאל-פאבריקען, אויב
דער גוטער, גרויסער פובליקום, וועט נאך
העלפען. עס פאלט, זאגט ער, אין די
שטאל-אינדוסטרי נור 60,000 אריינטער

אין מיין באריכט מיט אייגענע וואָך
כען צוריק אין די "נערעכטיגקייט", האָב
איך באקאנט געמאכט צו אינזערע מיט
גלידער, ווענען געוויסע זאכען אין
שייכות מיט דער עסאבליירונג פון דעם
לאקאל 38.

נאטירליך, די מיטגלידער וואָס ווילען
וויסען וואָס עס טוט זיך אין דעם
לאקאל וואָלטען טאן זעהר גוט, ווען
זיי וואָלטען קומען צו די מעמבער-מיטינג
נען, דאָרטען וואָלטען זיי זיך אלץ דער-
וויסען.

אין אלגעמיין פרעהט מיך צו בא-
ריכטען דאס דער אפ'ס פון אונזער יו-
ניאן אין שוין פולשטענדיג איינגעפאָר-
דענט אום צו קענען אויסאיינען קאָנ-
טראָל איבער די מעמבערס ווי איבער די
שעפער. מיר האָבען שוין אויפגענומען
אייגענע וויכטיגע קאָמפליינס, און זיי
זיינען צופרידענשטעלענד געסעטעלט נע-
וואָרען.

אונזערע מיטינגען ווערען גוט בא-
זוכט. די מיטינגען ווערען געפיהרט
אויף א שעהנעם אופן, באזירט אויף די
פרינציפען פון טרייד-יוניאָנס. די
מעמבערס וואָס דארפען פאָרקומען פאר
די קאָמפליעס פון לאקאל ווערען אויף-
גענומען מיט העפליכקייט, און אלץ וואָס
דאָרט געטאן ווערען, ווערט געטאן.
קיינ זאך ווערט נישט אָפגעלייגט, אלץ
ווערט אָפגענומען.

מיר האָבען שוין עטאבלירט אין אונ-
זער לאקאל אן איטאליענישע ברענטש
וועלכער האָלט אָפ זיינע מיטינגען באַזונ-
דער. די אלע באריכטען און צושריפטען
וואָס ווערען פאָרגעלעזען פאר אונזערע
לאקאל-מיטינגען ווערען אויך פאָרגעלע-
זען ביי דעם איטאליענישען ברענטש,
און דאָרט ווערט געהאנדעלט איבער די
אלע פונקטען וואָס ווערען אויפגענומען
אין דער יוניאן. דער מיטינג ווערט,
נאטירליך, געפיהרט אין דער איטאליע-
נישער שפראך, כדי די מיטגלידער זאָ-
לען בעסער פארשטעהן ווענען וואָס עס
האנדעלט זיך. אין זייער אייגענער
שפראך קענען די מיטגלידער זיך באטיי-
ליגען אין פראגען וואָס ווערען אויפגע-
נומען און דאס פאראינטערעסירט זיי
מער מיט די פראגען פון דער יוניאן.
די איטאליענישע ברענטש-מיטינגען ווע-
רען געהאלטען יעדען ערשטען און דריי-
טען שבת פון מאָנאט, אום צוויי אהר-
נער נאכטיגאן.

מיר האָבען ווידער עטאבלירט די
שאפ-שערמאן מיטינגען, אויף וועלכע
עס ווערען אָפגענומען וויכטיגע באריכ-
טען פון דעם צושטאנד אין די שעפער.
עס ווערט דאָרט אויך דעבאטירט איבער
פארייטיגע טרייד-פראגען און מאַנע
דעקאמענדאציעס ווערען איבערגעשיקט
צום עקזעקוטיוו באָרד, וואָס זיי באַשר-
מען גרויס אויפגעוואקסענע, די שאפ-
שערמאן מיטינגען ווערען אָפגעהאל-

זעט; אן 8-שטונד-דיגען טאג פאר אונ-
זערען, וואָס זיינען באשעפטיגט
ארום מיט אן א באשיסטיגט 2240
פונט זאָל זיין פארעכענט אלס א טאן
קוילען ווי עס ווערט געארבייט פון
"שטיי".

עס גלויבט זיך קוים, אז דיווער
דייטאנט קאָנפערענץ וועט אָפגעבראָכען
ווערען אָדער וועט זיך אויסלאָזען מיט
גאָרנישט. מען דארף האָבען אין זיינען
אז די עלף פאָרשלאגע, וואָס די מינער
האָבען געבראכט צום קאָנפערענץ מיט די
בעלי בתים וויינען נישט קיין אולטימא-
טום, און אז עס זאל האַלטען שטאל,
ווערען זיי מסתאם איינגעלען אויף א
שטיקעל קאָמפראָמיס. עס איז כמעט ווי
זיכער, אונטער אלע אומשטענדען, אז
אזא סטריק ווי פאראַרען, וועלען מיר
דעם זומער אָדער פאַל אין די קוילען-
גריבער נישט האָבען.

די שראכט אין מינעסאָטא.
נעקסטע וואָך וועט מינעסאָטא שטיי-
מען אין א ספעשלע עלעקשאַן פאר א יו-
נייטעד סטייט סענאטאָר.

מיט 8 מאָנאטען צוריק האָט אין יע-
נעס סטייט דר. שייפסטער, דער קאנדי-
דאט פון דער פארמער-לייבאָר פארטיי
פאר יונייטעד סטייטס סענאטאָר, צו
קלאפּט האַרדינג'ס קאנדידאט, קעללאַג,
און ערוועהלט געוואָרען מיט א מאַיאָרי-
טעט פון איבער 80,000 מיטען. ווי
עס שיינט, איז די פארמער-לייבאָר בא-
וועגונג אין מינעסאָטא און אין דעם גאנצן
צען נאָרטה-וועסטערן געגענד זעהר אן
ערנסטע, פראקטישע פאָלקס-באוועגונג.
מאָנאט דוּשאנסאָן, דער יעצטיגער קאנ-
דידאט פאר סענאט, פירט אן אן אונגעהיר-
ער ענערגישען קאמפייין און האָט דעם
בעסטען טשאַנס ערוועהלט צו ווערען. לא-
פאלעס פון וויסקאָנסין, וועלכער איז
זעהר פאָפולער אין גאנצען נאָרטה-וועסט
האָט לעצטע וואָך ארויסגעלאָזען אן
פייערדיגען אפיל צו אלע סיטיזענס פון
מינעסאָטא, אין וועלכען ער פאָדערט זיי
אלעמען אויף צו שטימען פאר דער פאר-
מער-לייבאָר פארטיי און פאר איהר קאנ-
דידאט און עקס צו שורש זיין די אלטע
מאָנאפאליסטישע רעפארליקאנער פאר-
טיי פון מינעסאָטא. צוזאמען מיט לא-
פאלעס'ען אריינטער פאר דעם ערפאלג
פון דער פארמער-לייבאָר פארטיי אויך די
ראדיקאלע סענאטאָרען פרייזער און
לאדער, פון נאָר דאקאטא, ווהילער פון
מאָנטאנא און ברוקאָרס פון אייזאָוו.

א צווייטער זיג אין מינעסאָטא אין
משך פון איין יאָהר, וועט זיין זעהר אן
אנענעמע שטיקעל נייטס פאר די אר-
בייטער פון אמעריקא און פאר יעדען אן-
הענגער פון אונגעהענגיגע פאליטישער
סעטינגקייט פון די אריינטער מאסען.
דאס וועט באדייטען, אז אן עכטע, דריי-
טע פארטיי" האט אָנגעפאנגען צו פונק-
ציאָנירען אין אמעריקא, — א סאָלידער
אויסדרוק פון דעם טיפען, מעכטיגען
נייטס פון אונגעהענגיקייט, וואָס פאנגט
אן צו באוועגען די אמעריקאנער פאָלקס-
מאסען צוזאמען מיט א קעמפערדער,
קלאָרער און פראקטישער פאליסי.

ענגלאַנד און פראנקרייך האַלטען ביי אפברעכען.

די אָנגעצייגענע פארהעלטניסע צווי-
שען ענגלאַנד און פראנקרייך ווענען דער
רוהר לאַגע האָבען זיך אָנשטאט פארבע-
סערען, פיל פארענגערט אין פאראויה פון
לעצטער וואָך.

מען דארף אבער קיין טעות נישט מאַ-
כען אין דענקען, אז די "קאנסערווא-
טיווע", וואָס רעגירען היינט אין ענג-
לאַנד זיינען ברונז אויף פראנקרייך צוליב
די ליידען פון די דייטשע פאָלקס-מאסען
אָדער צוליב דער אלגעמיינער בלוטיגער
עולה, וואָס די פראנצויזען באַנעהן מיט
דער רוהר אָקופאציע. ענגלאַנד איז,
ווארשיינליך, מער אויפגערענט צוליב
דעם, וואָס זי דערווייט זיך פון טאג
צו טאג אלץ מער, דאָס די יעצטיגע קלי-
קע נאציאנאליסטישע וואָס הערשען איבער
פראנקרייך, צוזאמען מיט דעם בינגעל
גרויס-קאפיטאליסמען, וואָס זיינען אונ-

הונדערט טויזענד דאָהער פאר א פרידענס-פלאַן.

א פראדעמפיער מיליאָנער, עדוואַרד
באָק, האָט לעצטע יאָר אָנאָסירט, אז
ער נישט א פרייז פון א הונדערט טויזענד
דאָהער צו אירענער וועלכער פערזאן אָדער
אָרגאניזאציע, וואָס וועט זיך יאָווען מיט
א פראן ווי אזוי די פאראייניגטע שטאט-
טען קענען צוזאמען מיט אנדערע נאציא-
נען ברענגען "שלום אויף דער וועלט". עס
ווערט באהאנדעלט, אז דער הויפט צוועק
פון דיווען פרייזפאָרשלאג איז כדי ארויס-
צוקריגען פון אמעריקאנעם גרויסען עולם
א באַשטימטע מינונג ווענען אַסירדיגער
שטארק-ברענגענדיגער פראגע פון אַפֿיטא-
פען קריג אויף דער וועלט.

מ'קען זיך פאָרשטעלען וואָס פאר א
פאָנער וועלען זיך דאָס יעצט א "שט טאן
אויף דער קאָממען, וואָס האָט צו זאָגען
ווענען אויסטיילען דעם גרויסען פרייז.
עס וועלען זיין פלענער פון אלע סאָרטען
אין מינים, פאָרשלאגע אז אמעריקא זאל
ווערען א פארטנער אין דער "נאציאנען
ליג", אז מען זאל דורכפיהרען אין אלע
לענדער געזעצע, וואָס פארבאטען הריג,
א. ז. ו. ו. איין זאך איז זיכער, דער גרוי-
סער פרייז, וואָס מיר באַק איז מנדר וועט
נישט אריינפאלען אין די הענד פון אירענער
וועמען, וואָס וועט פאָרשלאגען א פלאן,
וואָס זאל טאקע באמח, טיף, ערנסט און
גרינדליך אויספאָרשען די אורזאכען פון
מלחמות אויף דער וועלט.

היינט צו טאג נישט יעדער ערליכער
מענש צו, אז די לעצטע שרעקליכע וועלט
קאנסאָרטראָפּע איז געווען הויפטוועכליך
אן עקאָנאָמישע קריג, א מלחמה אויסצו-
ראַטען געפערליכע ביזנעס קאָנקורענצען.
און די נעקסטע מלחמה, אויב אזא אומ-
גליק וועט ווידער באַפאלען זי וועלט,
וועט זיכער זיין דער רעזולטאט פון ביר-
טערער עקאָנאָמישער, סטריטאָריעלער
און אינדוסטריעלער קאָנקורענץ.

ביז וואָנען די הויפט אינדוסטריען אין
איראָפּא און אין דער נאָנצער וועלט ווע-
לען נישט נאציאנאליזירט ווערען און פאר-
וואלטעט ווערען נישט פאר פראָפּיטען, נאך
פאר געוועלשאפטליכע נוצען, וועט די
האָפנונג פאר א וועלט שלום פארבלייבען
זעהר שוואַך און מאַנער. נור אזא שריט
קען טעמפ מאַכען די "שארפע געגעל פון
די אלוועלטליכע אינדוסטריעלע און פיר-
נאנדי מאָנאטען, וואָס שפילען זיך יעצט
מיט דעם שלום פון דער וועלט; נור
אזא ראדיקאלער שריט וועט מאַכען מענ-
ליך, אז די אונגעהויערע מיליטערישע
מאשינערי פון אייראָפּא און אמעריקא
זאל אינגאנצען אָפגעשלאפט און פארניכ-
טעט ווערען.

וואָס די מיניער פאָרלאנגען.
דער קאָנטראַסט צווישען די הארטע
קוילען גרעכער און די בעלי בתים געהט
אויס דעם 1טען אויגוסט. א נייער אַגרי-
מענט דארף יעצט אויסגעארבייט ווערען
צווישען בירדע צדדים, אין עס איז קיין
חרוים נישט, דאָס האָבענדיג אין זיינען די
גרויסע ליידען וואָס זיינען פאָרנעקומען
לעצטען ווינטער צוליב דעם דחקות אין
קוילען, איז דער גרויסער עולם א היבשע
ביסל גערועז און אָנגעצויגען.

מיט א נאָך צוריק האָבען די הארטע
קוילען גרעכער געהאט א קאָנווענשאַן
אין סקערענטאָן, און פון דאָרטען גלייך
זיינען זיי אָפגעפאָרען נאך אטלאַנטיק
סיטי פאָרצוברענגען זייערע פאָרלאנגען
פאר דער געמיינשאפטליכער קאָנפערענץ.
דאָרט איז לאַזט, דער פרעזידענט פון
די מיניערס, צום ערשטען מאל אין דער
געשיכטע פון דיווע געמיינשאפטליכע
קאָנפערענצען צווישען דער יוניאן און די
מיין מאָנאטען, ערוויילט געוואָרען אלס
דער שטערמאן פון די ויצאנגען — וואָס
איז אן און פאר זיך א צייכען, אז ביינע
זייטען זיינען נישט אויסען קריג און אז די
פארהאנדלונגען וועלען זיך ענדיגען
מיט שלום.

צווישען די פאָרלאנגען פון די מינ-
נערס זיינען די וויכטיגסטע, ווי פאָלגט:
די פולע און אונבאדינגטע אנערקענונג
פון דער יוניאן אין יעדען וועג און פורט,
א 20-פראָצענטיגע העכערונג פון ווידער

GERECHTIGKEIT
A Jewish Labor Weekly
Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union
Office: 3 West 16th St., New York, N. Y.
MORRIS SIGMAN, President
A. BAROFF, Sec'y Treas.
Subscription price paid in advance: \$1.00 per year.
Vol. V. No. 28. New York, Friday, July 13, 1923.
Entered as Second Class matter April 16, 1920, at the Postoffice at New York, N. Y.
under the act of August 24, 1912.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103,
Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

... ..

קליינע ערצעהלונגען

פון א. מ. גליק

א מענש מיט א פארגאנגענע היסטאריע

די גאס איז באשפּעצט געווארען ווי פאר איינעמאל. כמעט דעם גאנצן פערטלעך האט ער אין איהר געלעבט, געזוכט אין איהר וויין פאנסה, וויין פרייז, וויין כבוד.

ס'ען וואלט געקענט וואנען אז די גאס איז פארגאנגענע, ווייטע עינע, האט אין איהר פארגעשפּילט איהר פאר-שייטליכע, איהר פרייז-שלאגערדיקייט, איהר געשרי פון דער רגע, און דאס נאך פערטלעך, ווען ער איז געגאנגען אין באגלייטונג פון וויינע צוויי-דריי חברים, איהר אוועקלעב גאסען-מענשען ווי ער, ס'ען וועלכע ער פלעגט זיך אריינס-לאזען איהר וויין פאנסה-שפּעצער.

געהייסען האט ער ישראל, אנדערע פלעגן איהר רופען פאראל, ווייטע עינע רעדע - ווייטע, איהר האט עס נישט אויסגעשטאכט ווי אזוי מען זאל איהר נישט רופען, ער איז נישט געקומען צוויי שטען מענשען מען זאל איהר וואנען ווי אזוי ער הייסט; ער איז געקומען צו ליב פאנסה און צוליב וויין פארגאנגענע היסטאריע, וואס ער האט מיט זיך געטראגען פאר יעדען צו דערצעהלען.

ווען געזענעט נישט וויין ברייטען שטעל, וויין פארגאנגענע האט מיט דער פערטליכקייט פון א פערזענליכקייט; וויין פארגאנגענע איז ווי דער וועג וואלט געווען פאר איהר באשטימט, און נישט פיהרט פון א ציל וואס ווארט כלומר-שט ערנעץ איהר פלעגט ער זיך א באווייזן טאן איהר דער צווייטער עווע-נישט געהערט אין פאראויס פון וויינע חברים און שפּעצער אזוי ארום אי דעם גרילע און שפּעצער פון גאס-לעבען, אי דאס טראגישע פון וויין אייגענער איי-טערנענער פערזענליכקייט.

די גאס האט איהר, קען מען וואנען, דערפאר אויך נישט איינמאל פארגעזיגט, געזעכען איהר די געלעגנהייט אריינגע-קומען אזוי אפּט ווי ער האט געוואלט אין א רעסטרעאנט, שטאל אין א צימערל וואו א יונג מיידל האט נישט וואוינט איינע אליין און וואו ער האט באגעגענט אים ווארימקייט, אזא חבר-שפּעצער.

געקומען איז ער אויך אפּטמאל פאר אוועקלעב מענשען וואס האבען זיך גען פאראינטערסירט אין איהר און אפילו אויסגעהערט דע-זעהלען וויין לעבענס-געשיכטע.

דערצעהלענדיג ווענען זיך, ווענען וויין פארגאנגענע, האט זיך לייכט בא-מערקט, אז וויינע חברים האבען איהר געמליק מיט נאך נישט צו איבערגעבען זיך אנטקענען איהר; אז ער ביי וויין גאנץ דערשלאגענעקייט פאראוועקט אוועקלעב ליכטיגע סמנים, וואס דערצעהלען, אז אלע וויינע רייד ווענען אפּהערדיגע נומער פארבינדען דורכלעבונג וויינע אמת.

פארוואס זעט נעהמט קיינמאל נישט אליין? האט איהר אמאל איי-נער א פארגענעמאן.

וויין ענטפער, כאטש נישט קיין קלאר, רעד, האט דאך ערפּלערט די אמת'ע סיבה פארוואס ער געהט קיינמאל נישט צו חברים.

עס איז געווען וויין פארגאנגענער באערפונג, ביי איהר איז די בא-קאנטשטע מיט חברים און דאס מילען דעם ביסעל מיט ווי געווען א פראגע פון נשמה בעת ביי וויין, ביי די חברים איז ווייטע פריינדשאפט צו איהר איז געווען א פראגע פון אויסגערעכענטקייט, א פאנסה-פראגע, ער האט געקענט שטען און מעגליכמאסען אלץ וואס זיי האבען געוואלט פאר ווייטע אויפהאלט.

ער ישראל פארט אראפּ אלץ געווען א טראגישע פערזענליכקייט מיט בא-טריפען פון געזעצטע אנטשטענדיקייט.

האלטען א דין-תורה: ווען ער האט אלס מענשהווער פון דעם גרעסטען לא-קאל פון אונזער יוגנט, איז זיך צו קאמביינען אפילו מיט אייערע קריטי-קער, מיט אלע אנדערע לאקאלע, און מיט דעם סופארט פון די עקזעקוטיוו באהערס, דאס איז נאך, באהערט און דירעקטאריע, און מיט וועמען איהר קענט נאך קריגען, און אויפצוהערען די גאנץ צו וויינע, סוף וואס איהר קענט! דאס קאנפערענצען! זוכט עפעס א מיר טעל ווי צו סטאפען ווי צוויי מנפות! דאס איז א שטענען פאר א סיגנאל, לאזט דאס נישט איהר דער לאנגער באגן! דאס טענעט אייערע עס ווערט שפעט! מיט בירערליכען גרום.

ס'ען קום פאנעל, ס'ען קום פאנעל, ס'ען קום פאנעל, ס'ען קום פאנעל.

ער האט געמיינט האבען פרייז, ס'פיהל, דאס ער קיין ס'פיהל נישט געהאט, האט ער זיך געשפּעצט, יעדע ס'פיהל איז פאר איהר גוט געווען, ווען זי איז נאך נישט ווען איהר ווייטע נישט איז געהאט צו זיין פארגאנגענע.

מענשען האבען איהר יא געהאט פאר וויין פארגאנגענע, אפילו אין די נאך שווערסטע מאמענטען, אין דער פא-מע אומבאקאנטע צייט איז ער נישט פארגעגאנגען, נישט ארשטעמאלען פון דאס; ער האט קיינעם נישט גע-האט, צו קיינעם קיין שטח נישט נישט גע-האט, פאר יעדען איינעם איז ער געווען געווען אומגעשטעלען זיך דער-עצהלען וואס ער האט געוואוסט פון וויין פארגאנגענע.

די פארגאנגענע היסטאריע האט איז נישט ווען וויין שטעט, זי איז איהר נאכגע-גאנגען טריט ביי טריט, ביי טאג און ביי נאכט, ווי די געטרייבטע געליבטע וויינע, זי איז געווען וויין רוהם, זי איז געווען וויין גרויסקייט, וויין שטאקלעך.

ער איז געווען זיכער, אז לויט די פארגאנגענע היסטאריע ארשטליכע איהר אפילו דאס פיל - האט איז אמאל נישט אין אט איז אמאל שלעכט.

אז ער איז געגאנגען אויף דער עווע-ניש, פאר ערנעץ אין א הויז אריין, אין א רעסטרעאנט אריין, וויינע די חברים געגאנגען הינטער איהר און געבען זיך אדער פאראויס זיך האט ער געפיהרט וויין פארגאנגענע.

און אז איז די הייזער פארט אין די רעסטרעאנט, וואו ער איז אריינגעגאנגען וויינע געווען אראמקעלט א סך מענ-שען, האט זיך די פארגאנגענע היסטאריע וויינע א ווייטע געשלאגענע ביי וויינע פיס און נאך ביים גינסטען אנדער פון איימי-צען, אויף זיין כבוד, האט ער געפלעגט א שטעלע אוועק טאן די פארגאנגענע היסטאריע אלעמען אויסשרייענדיג:

ווייטע איהר ווער עס רעדט אצינד מיט איהר? אן שטאלינגער מחבר, אן שטאלינגער קעמפער פארן אידישען כבוד, דער ווארענער פארן קיום פנים אידישען פאלק און ער האט אזוי דער-עצהלט און דערצעהלט.

און ווען ער איז געווען אין א צי-מער פון א צופעליג באשטעמטע מיידל איז ער שוין געווען אליין א פארגאנגע-טערטער פון וויין פארגאנגענע.

דאס איז שוין געווען א מעשה ווענען א פריי, יענע "איינציגע" צו וועלכע מען גיט אוועק צו גאנצע אויסגעקראכט קייט און וועלכע לאזט זיך לאנג נישט האלטען, ס'ענט צו ערשט געווען און צום סוף ברענט מען אויף דעם געפיהל פון אפגעשטריכטע און פארגאנגענע.

און דאס איז דאך געווען אין יעדער צייט, ווען א ציין געווען נישט גע-קליידעט; ווען מען האט מיר געגען בען מתנות און קאמפלימענטען.

דערנאך? דערנאך איז אלץ איז ער געווען מיט פוטער אראפּ - פלעגט ער צוהערען צו דער לאנגע און וועלכער ער האט זיך איצט געפונען - כ'האב פארגלייבט דעם געליבעטן אין זיך, דער-פיהלס אז כ'בין צובראכען, אז כ'מוז עפעס אנדערש ווערען.

אריינגעווארפן געווארען פון א שעהנע וועלט - איז געווען דער פינאל-וייטע ווייטער צום ענדע פון וויין גע-שפּעצער, אריינגעווארפן געווארען.

דערנאך איז זיך אבער, וואס איז בין געווען שטאל פאר א פריי, ווי האב זיך געווייזען אלס מאן פאר איהר; דערנאך איז זיך יענע באשעפטיגט פון לי-בע, פון וויין מיט דער פריי, בין איז צופרידען שוין מיט דעם אליין.

און אין דעם לאנג-באקאנטען מאן ביי דער מיידל אין הויז, פארט אין געזעל-שאפט פון מענער, וואו ער האט זיך געפונען בעת אזא, פארט ערנליך גע-שפּעצער, האט אויסגעוואכט די וועלכסט ליבע, דער שטאלץ פון א מאן וואס איז אמאל עפעס געווען.

ביינאכט פלעגט ער מעהרסטענמאל פארברענגען אין די קאפענען.

דער מענש האט שוין געוואוסט וואו און וועלכע קאפע עס געפינען זיך בעלנים, וואס וויינען להוט אויסצוהער-רען די גרויסע מעשה פון וויין פארגאנגע-נענטייט, פאר וועלכע מען באצאלט איהר מיט א גלאז וויין און אפסטמאל אויך מיט געלד.

דערפאר האט מען גאנץ אפּט אין די נעכט געקענט זעהן איהר שפּעצער אי-בער דער צווייטער עוועניו אין באגליי-טונג פון וויינע חברים.

אריינגעקומען און אזא קאפע, דער-פיהלס די היימליכקייט, דעם טעם פון וויין, פון שפּייז, וואס האט געהאנגען אין דער ווארימער לופט, ווי אן אפסטמאל פון ווילד נאז אין א וואלד-שטאל, האבען זיך

ווייטע איינען פארגאנגענע דערפעהטע, דערפעהטע.

דער גרויסער מענש האט פאר זיך און וויינע פריינט באלד באשטעלט עפעס צו עסען און צו טרינקען און ביי וואנען די באשטעלונג איז דעלאנגט געווארען, האט ער דערווייל אייפגעזוכט צווישען די נעמט איינעם אדער איינעם כדי זי צו-פאראינטערסירען אין וויין פארגאנגענע היסטאריע און אזוי ארום קריגען געלד צו האבען צו באצאלען פארן עסען אין טרינקען.

בעינאכט פלעגט ער אלעמאל געפיר-נען.

אויב עס איז געווען אן אומבאקאנטער מען צווישען די צוהערער, וואס האט איהר נישט געקענט האט ער זיך פאר יעדעם אלליין פארגעשטעלט, זיך אנהער-דיג, "בארימטער און געליכטער" און באלד נאכדעם איז געווען פאר א טיש מענשען, א פערזענליכקייט מיט א ברוי-טע כארד און צוריסענע קליידער.

א מענש מיט א גרויסע פארגאנגענע היסטאריע, ער האט פאר די רייכע און וואוילהאבענער צוהערער אין וויינע רייד דע-זעהלענדיג ערפאלגרייכע ארויסטרעטונג-נען איז אויך דער בינה אלס ארטיסט אקטיאד, איז אויך א פלאטפארמע אלס פראפאגאנדיסט, אגיסטאטאר, לעקטאר; צעהנדיגע רייכע באקענטע וויינע ביי פארשידענע געלעגנהייטען געווארען דורכגעפיהרט פאר וויינע-טונען פון לי-טערטער-חברים, די שעהנסטע, די רייכסטע פרויען האבען געזוכט זיין פריינדשאפט, וויין ליבע און די, וועלכע ער האט געשענקט וויין הארט איז געווען אן איינציגע אין איהר מין און זי איז שווער פון איהר, האט איהר פארלאזען, וויין קול פלעגט ביי איהר דער שמעלע ציטערען און פלעגט באלד אפּהאקען, אבער באלד פלעגט ער אויך פארגאנגענע מען זאל איהר מכבד-וויין מיט א ספע-ציעלען טרונק, טאקע לכבוד, וויין פאר-נאכגענענטייט.

דער גרויסער מענש האט געפלעגט דאן הויך אויפהויבען דאס לעצטע גלאז וויין און מיט א הויך קול טרינקען פאר א בעסערע צייט, פאר דער אויפ-בלויזינג פנים אידישען קיום, פאר דער אויסבלויזינג פון מעסאטער, פארן געוונט פון אלע וויינע אפּהאקענע פארעהרער און פאר יעדער פרוי וואס ער האט ליב געהאט אין פאר וויין אייגענער רייכע גרויסע פארגאנגענע.

2

א האלבע שעה

כ'האב מיטגעטיילט דעם הערן אז איהר ווילט איהר זעהן, דער הער פארשטעהט אז איהר קומט בעטען אר-בייט, פארט הילף, פארט ארויספיהרונג צו א ציל, איהר וועט אבער וויין אזוי גוט און צוואווארטען א האלבע שעה, דער יונגע-מאן האט לאקאנטיש אפּגע-זאגט די עטליכע ווערטער, שטייבעלדיג אנטקענען דער יונגער פרוי א פלאץ אויף דער סאפּעק זיך זאל זיך זענען ווארטען די האלבע שעה און אליין איז ער פארשוואונדען דורך א מיטעלסטע סחיר.

א מינוט איז די יונגע פרוי גע-שטאנען, אט ווי אן אריינגעכאפטע, נישט געקענט זיך באלד זענען.

דא אין דעם קליינעם אויפגאבע-צימער גלאז אזוי צו ווארטען א האלבע שעה, ווען מען ווייסט נישט פאראויס קיין אנדרייט אפילו, צי דאס ווארטען וועט ברענגען רעוולאטאציע - איז געווען פאר דער יונגער פרוי א שווערע שרעקליכע אויפגאבע.

די סאפּע איז אבער אזא ווייכע, ליב-ליכע, אין האט אזא אנטענהמען אנהערן און ס'איז גלאז עפעס אינטערעסאנט אט דער וויינע אויף.

די פיס רוחען זיך טאקע אביסעל אפּ, אויך ווייניג האבען זיי היינט אויסגעמאכטען די לענג פון צעהנדיגע נאכטען?

דער קערפער איז זיך נאך מחיה, די ווייכע ווענטעל און דאס ווייכע זייד-קישען זוכען ווי באקוועמער, ווי בא-פריינדטע צו מאכען דעם קערפער'ס פארלאנג צו פריידיגקייט, צו פינעסטער צוגליהקייט, צו איינגעריימליכקייט אין תענוג און טיפע געהיימע צארטקייט פון א בעסער באפרידיגטער לעבען.

דא איז אזוי וואריס, עס שטעקט זעכטיקייט, מיט אנהערמליכקייט אין אלע ווינקעלאך אין גאנצען הויז.

"און נישט איז אזוי אליין... אלעאיינס, פארוואס זאל זיך נישט אויסראכטען, אז מען יצט עס איצט ערגעצוואו אין אן אייגענעם הויז? שטעהט דען דא אייסיג."

וואל איינמאל זיין אין לעבען איין האלבע שעה א גוטע ווען ס'היינט נאך נישט איבערן קאפ.

דאס קומען דא אהער איז זעהר א וויכטיגער, מען קען נאך אפילו פאר-נעמען צוליב וואס מען איז דא אהער-געקומען, צוליב וואס מען איז אוועק א הוינגעריגע, א נאקעטע און מירע און איצט צו ווענען דא אין א פרעמד הויז, א האלבע שעה... ס'איז דאך נישט אזוי... ווי גוט עס וועט זיך... די מהומה וואס האט אזוי זיך געדרעהט אין בלוט איבער'ן גאנצען וועג; אלע שרעקען, וואס האבען אזוי געטריבען און אזוי פיל נישט-זיכערקייט פארגעזאגט - א, וואוהין איז דען דאס אלערייג פארשוואונדען גע-ווארען אזוי ווי דאס וואלט נאך נישט געווען.

א האלבע שעה, דער וויינער, וואס הערט זיך ערגעץ אפּשלאגען זיין ווייכען טיטאטא מיט אזא געמאכטער אויס-געצוגענקטע אין נישקייט, ער וועט שוין געווען צו ווייטען מאן די האלבע שעה, אין ביז דעמאלט וויינען דערווייל אלע ווייטאנען אוועק, ווען די האלבע שעה וועט אריבער וועט עפעס דאך נעמאן ווערען א גוטע זאך דורך וועלכע א שטרעכניג וועט דערשטרעכט ווערען, א באגעהר וועט דערפילט ווערען, א בא-דערפעניש וועט באפרידיגט ווערען, א גוט וועט געזעטיגט ווערען.

אט הערען זיך טאקע ערגעצוואו טריט, קומט איימיץ שוין, דערנעהער-טערט זיך דער מענש, דער אומבאקאנטער טער צוליב וועלכען ס'איז נויטיג צו ווארטען א האלבע שעה? דער איינצי-גער וואס קען אזא הילף ברענגען דורך וועלכע א מענשליך לעבען זאל אויסגע-ריכט ווערען?

ניין, קיינער איז נישט געגאנגען, ס'איז שטיל.

וואס פאר א מחיה'דיגע וואונדערליכ-כע זאך עס איז אזוינס די שטילקייט! ווער קען אנהערן מיט א נאכמען פאר-אנווייזען מיט ווערטער דעם אמת'ען בא-דייט פון שטילקייט, א, שטילקייט, דוכט זיך אן פרעמד, אן א פרעמד הויז ווי אן אונטערשיד איז זי, ווייטעל תענוג פארשאפט זי, זי ווייסט דאך ווי שווער און הארט דער לעבען איז, סוף זי זעהר גוט ווען זי מאכט אז אט יעדע מינוט אין דער האלבע שעה זאל זיך לאנג - לאנג ציהען.

ווייטעל מינוטען האט דען א האלבע שעה? דער וויינער האט דאך שוין אזוי פיל מינוטען פון זיך ארויסגעשלא-גען, אז דאס צימערל טראגט זיך שוין אין דער לופטען פון זי, זאל שוין וויין אריבער א האלבע שעה?

ניין, דאס קען נישט זיין, זאל זיך די צייט ליינגער ציהען, ליינגער ציהען, נאך דער האלבע שעה דארף דאך אזוי פיל נומס געשעהן, ווי קען עס שוין וויין שפעט.

זאל אזוי זיין, זאל אזוי אויך די שטילקייט זיין.

ליינגער ציהט זיך אויס מינוטען, די שווערע נאכט האט אזוי פיל גע-מאכטערט, און דאס קומען דא אהער האט אזוי פיל האפענונג באגלייט, זיך שלא-גענדיג אין אונזיכערקייט.

דער וועג האט געשראקען אז ס'איז שפעט, אז ס'איז שוין פארשפּעטיגט, אז ס'איז שוין פארוואכט.

— דאנקען גאט, נישט פארשפּעטיגט, איצט דארף מען נאך אזוי ווארטען, ווארטען, ווארטען.

די האלבע שעה זי רוקט זיך אוועק, די רוקט זיך אוועק... הוקט זיך אוועק, די שטילקייט וועט קומען אנוואנען אז מען קומט ריבען.

דערווייל ווייטעל קרעפטיגקייט און הילונג ברענגט פון עס איצט אין די מינוטען פון רוה, ווייטעל לעבעדיגקייט וועקט זי אין די גלידער אויף.

שוין נאך דער האלבע שעה?

— דער הער האט געהייסען אייך מיטטיילען, אז ער קען פאר אויך נאך נישט מאן.

דער יונגע-מאן האט לאקאנטיש אפּ-געזאגט די עטליכע ווערטער, שטייבעלדיג דיג אפּגעטראכטען אן א זייט און גע-ווארט ביי די יונגע פרוי איז ארויסגע-גאנגען מיט דער גאס-סחיר.

ווייטע איהר אז

די הויפט-פארט פארטע האט געהאט א פרייערע געוואלטע סוף? זינט פיל הויפט האט זיך עפענטליך אויסגעשפּראכען ווענען פארגאנגענע היסטאריע, האבען צום ערשטעם מאל געזענען וואס די הויפט-פארטע וועט און הויפט-פארטע, איינער-שטאנאל האבען געזאגט ווענען פיל פארגאנגענע פון די פארגאנגענע געזען צוויי יאהר, און זיי ביידע ליבענדיג, מיט פארשטונג, דאס זיי וועלען עפעס האבען צו מאן איינער פילן צווייטע, ווייטע איהר, דאס איז דער סיגנאל וועלען פלייכט קאסטען ווייניגער ווי פארגאנגענע, אבער אויב איהר האט נאך איין מאל געוויכטען הויפט-פארטע, וועט איהר אויס-געפונען ווארום פארגאנגענע וועט די בעסטע מער-קישע סיגנאלעס אין דער וועלט?

טרייד און ארגאניזאציע פראגע

איז באגרייטערט פון דעם
שעהנעם אפיס פון זיין
זינאן.

כ'האב שוין לאנג נישט געהאט אזא
פרעהליכען מאגן, ווי כ'האב היינט גע-
האט, ווען איך בין צום ערשטען מאל
אריינגעקומען אין דעם נייעם אפיס פון
אונזער יוניאן, וואס געפינט זיך אין
דער דזשיינטס באדאר בילדינג, 25טע
סטריט און לעקסינגטאן עוועניו. כ'האב
שוים נישט געוואוסט אויף וואס פאר-
הער צו קוקען — צו אויף די אפיסערס
רום, צו אייף דער קאנסילירום, צו אויף
די מיטינגרוםס, וועלכע זיינען וואונד-
רעכטאר איינגעריכט געווארען פאר דער
באקוואליטעט פון אונזערע מעמבערס.
באטראכטענדיג זיך אלע שעהנע איינ-
ריכטונגען, האב איך געפיהלט ווי א
זיסער באלזאם צוגעהט זיך איבער מיין
נע אפרייטערשע גלידער, און אין מיין
פאנטאזיע האט זיך אפגעפרישט דער
אויסזעהן פון אונזער יוניאן-אפיס מיט
צעהן יאהר צוריק, ווען מיר האבען גע-
האט אונזערע „העדקווארטערס“ אין יוני-
וואירסיטי פלייס און 13טע סטריט.

די גאנצע ריינקאמפאניאן ווינאן
איז דאמאלס באשטאנען פון א קליין
הייפעלע מעמבערס, סעמענטערס און
אפרייטערס, וואו פילע מאל האבען מיר
געמוזט מאכען אפלייטשינגס צו דעם
„וואס לעבט אייביג“, מיר זאלען קענען
באצאהלען די רענט און דעקען די לאז-
קאלע אויסגאבען, וואס מיר האבען דא-
מאלס געהאט. דאך האבט מיר וואונ-
דער פאן געהאלטען הויף און אלע ווי
איינער בראו געקעמפט גענען די דא-
מאלסדיגע בעלי-בתים, מיט דער הילף
פון דער אינטערנעשאנאל, און מיר זיי
נען ווען פילע קעמפע ארויס די זינער.
היינט האבען מיר א שטארקע יונג-
יאן, א גוט-ארגאניזירטע ארמע, שעה-
נע און ליכטיגע העדקווארטערס אונטער
א נומער מענדזשעמנט.

לאמיר האפען, אז עס וועט נישט
נעהמען לאנג וואו די ריינקאמפאניעס
וועלען זיין אימפאטאנט צו קויפען אן
אייגענע היים. מיר דארפען בלויז דער-
צו שטרעבען, וועלען מיר דאס שוין ער-
רייכען.

מיט ברודער גרום,
ג א ד ע ל ק א ר פ.
מעמבער פון לאקאל 20.

איז הימאן גערעכט אין זיין ענטפער?

ניס קוקענדיג אויף דעם, וואס ברודער
היימאן האט זיך אזוי שטארק צוביי-
זערט און זיך אביסעלע אונטערנעמערס,
האט ער דאך קיינעם נישט איבערצייגט,
אז זיין פארנעמליכע פלאן איז די
ריכטיגע הילף צו פארהיטען דאס פאלען
פון די פרייערע און טרייד אין אלגע-
מיין און ביי די פינישערס ספעציעל.
איך שטרייף אונטער די פינישערס
ניס קוקענדיג אויף דעם, וואס ער בא-
שולדיגט מיר אין לאקאל-פארמיטאטיוס.
איך קוק אויף דער פראגע פרייער פון
אלץ פון א לאקאלען שטאנדפונקט, דער-
פאר, ווייל די מעמבערס פון אונזער
לאקאל האבען אלע מאל געהאט און הא-
בען איך היינט צו טאג אהין אלגע-
מיין אויף באזונדערע אינטערעסען און
ארייטען אונטער נאנץ אנדערע אומ-
שטענדען ווי אלע איבעריגע ארייטער
פון טרייד. איז עס ווען נישט א פאקט,
אז דער פינישער-וויידזש פלעגט זיין
דאס, וואס עס פלעגט איבערבלייבען פון
אפרייטערס און פרעסער? און איז דער
יעצטיגער סקיל פון די פינישערס נישט
קלענער ווי די סקיל פון די אנדערע אר-
בייטער אין טרייד?

ברודער היימאן זאגט, אז נישט נאך
פינישער לייזען פון די נייטערפונדענע
מאשינען. וואו איז די פרעסינג-מאשינע
און די קאמינינג-מאשינע? ער פארנעמט
אבער איין זאך, אז ביי דער קאמינינג-
מאשינע בלייבט א קאמער ארייטען און
ער דארף נאך זיין מעהר „סקילד“ צו
קענען ארייטען מיט דער „מאשינע“ ווי
און דער מאשינע, און ביים פרעסער איז
דאס אייגענע. ביים פינישער איז אבער
אנדערש. מען דארף נאך נישט זיין קיין
פינישער צו קענען ארייטען אויף דער
באמאך, בייסטינג אדער פעלינג-מאשינע.
דערצו נאך טוט דער פרעסער די
זעלבע ארייט אויף דער מאשינע. ער
פרעסט אפ דעם גאנצען נארמענס, נישט
בלויז א פראנט אדער א סאלער. דער
קאמער „צובראקט“ זיך זעלבע וואסער
מיט דער מאשינע. ביי די פינישערס
אבער נעמען די מאשינען צו מיליען
פון דעם נארמענס, ביי וועלכע עס ווע-
רען באנוצט „הענד“, וועלכע האבען
קיינמאל פון שניידעריי נישט געוואוסט.
היימאן פרעגט: וועלכע העלפערס
שטופען עס ארויס די פינישערס פון

האט געמאכט די ערשטע אדער צווייטע
וואך, און דערנאך זיינען מיר נישט פאר-
אנטווארטליך. וואס הייסט, א באלע-
באס וועט דיסטשאדזשען אן ארבייט-
טער, וועלכער מאכט נישט גענוג ארבייט?
דאס נישט, אפילו ווען ער מאכט איין
נארמענס א וואך!

אבער, ברודער היימאן, איז דא פאר-
ענטפערט דאך ערשט נישט די קאמער-
רעניט-פראגע פון וואס צו שאפ. איז דא
פארשפארט דאך אלעס די מעגליכקייט
פאר דעם גרויסען לעדזשיסליטיוס יוניאן-
שאפ צו קויסטירען. דארטען זיצען
דאך די ארבייטער נישט פון נעכטען און
ניס פון היינט. יענער שאפ-פרייז איז
דאך פאקט א העכערער, און מיר דאר-
פען דאך נישט לייזען די פראגע פון איין
שאפ נאך פון נאנצען טרייד. און אז
די סקילס פון איין שאפ זיינען העכער
פון צווייטע, קייטעלט זיך די ארבייט
אין די קלענערע סקיל שטעפער, און דער
גרעסערער שאפ מוז ארבייטען מען א-
סאט וואכען און די ארבייטער פון
דעם באטרעפענדען שאפ זוכען טאג
דזשאבס און זיינען נישט „פריטקלע“
וואס פאר א פרייז זיי באקומען, און
איז דא באשולדיגט דאך זיי נישט...

ווי איז דאס, איז דער מיטעל פון
סעסלען יעדערס פרייז לויט די פעהיג-
קייט, לייזט נישט דעם פראבלעם פון אונ-
זער טרייד.

אין אונזער נייעם ארגימענט, וואס
מיר דארפען מאכען מיט די באלעבא-
טעס געקסטען יאהר דארף קלאר גע-
מאכט ווערען, אז דער פרייז פאר אונ-
זערע מעמבערס ווערט אין פאראויס
באשטימט אין יעדען שאפ. מיר דאר-
פען נישט דעם סעסלען פון פעהיגקייטען,
ווייל דאס מיינט ארויסזאגען די קיש-
קעס פון יעדען איינעם פאר א פינפע-
רעל מעהר. פארנעמט אויך נישט, אז עס
איז פאר דער יוניאן אן אבסאלוטע פיר-
זישע אונטערגלייכקייט צו סעסלען די
פרייז פאר יעדען ארבייטער. מיר דאר-
פען אויך נישט, אז יעדער מעמבער אונ-
זערער זאל זיין אונטערווארפען מיט זיין
סקיל דעם נומער אדער דעם שלעכטען
וויילען פון דער שאפ „פרייטקאמפאניע“
אדער פון דעם אפיסער און דער יוניאן.
איין וויסלי פאר אלע די וואס פינישען
דעם נארמענס וועט אפשאפען דאס פא-
לען פון דעם פינישער-סקיל.

א פאסענדער סקיל פאר דעם נאנץ
צען טרייד וועט אפשאפען די קאמער-
רעניט צווישען שאפ און שאפ.
ה י י מ א נ ג א ל ד ב ע ר ג,
מעמבער פון לאקאל 9 און ביונעס
איינזשענט פון דער קלאקאמאכער
יוניאן.

אבער פון וואס וועט מען מאכען א לעבען?

ווערטער ברודער רעדאקטאר:
עלויבט מיר צו זאגען א פאר ווער-
טער ווענען ברודער היימאן'ס שטעלונג
אין באצוג צו דער איצטיגער לעבען אין
קלאקאמאכער.
ווען איך האב איבערגעלייענט אין
דער „נערעכטיגקייט“ די ברייף פון ברוד-
ער קארלין און פון ברודער גאלדבערג,
האב איך געמוזט צוגעבען, אז זיי הא-
בען ביידע רעכט. אבער ווען איך האב
איבערגעלייענט אייער ענטפער-ארטיקל
פון דעם 22טען דזשון 1923 צו אייערע
קריטיקער, איז מיט מיר פארגעקומען
דאס זעלבע וואס מיט יענעם רבי'ן, צו

וועמען עס זיינען געקומען אזוי ער-
ווייטענערט דעם ערשטען זאך, האט ער
איהם געזעכען געדעכט, און ווען ער האט
אויסגעהערט דעם צווייטען זאך, האט ער
געזאגט: און איהר זיינט אדאמא נע-
רעכט. אבער די רבי'ן, זייענדיג דער-
בין, האט געמאכט א באמערקונג:
סטייט'ס רבי, אז איהר נישט ביי דעם
צדדים, געדעכט, טאג פון וואנען וועלען
מיר מאכען א לעבען? האט ער קיין
סך נישט געליעהרט און זאגט: שעה-
ציפע, דו האסט אויך רעכט!...

און איך קום יעצט און פרעג ביי
אייך אלעמען:

אמת, ברודער, איז דא האט טאקע
פאלקס רעכט, אבער עס בלייבט דאך
פאקט די זעלבע פראגע: פון וואנען
וועלען מיר מאכען א לעבען, און ווי
אזוי וועלען מיר קענען עקזיסטירען?
איז דא ווייטע דאך בעסער פון אלעמען,
אז אונזער יעצטיגע לעבען איז זעהר אן
ערנסטע און אז עפעס מוז געטאן ווע-
רען, און וואס ניכער, איידער מ'ווערט
צו-שפעט.

און אויב איהר רעכנט, אז מיט
אזוינע רעכטעס אין דער פרעסע קענט
איהר לייזען די יעצטיגע פראגע, מאכט
איהר דעם גרעסטען מיסטיק! איך
ווייס, אז אייערע ארטיקלען מיט אלע
איינערע ערקלעהרונגען זיינען וואונדער-
באר נישט געשען. איך האב נאכנישט
דאנענען. אבער לאמיר זעהן צו ווי
מען קענען אפאלירען אייערע ארטיקלען
און אויף וועמען קענען זיי ווירקען.

אפשר וועט עס אפאלירען צו די יע-
ניגע, וואס טראגען ארום יוניאן-ביסס
אין פאקטע און ארטיקלען פון שטיק און
נאכען אונטער דעם פונדאמענט פון
אונזער יוניאן, וואס ארטיקלען בלומערשט
אין „אפען וואס“, וועלכע זיינען אין
דער אמת'ען סעקע-שעפער אדער קאמ-
פארישען-שעפער, וועלכע ארגאניזירט
נען אלע יוניאן-קאנדישאנעס — אפשר
שרייבט איהר דאס פאר זיי? זאגט איך
אייך, אז עס איז אומזיסט אייער צייט,
זיי דארפען נישט אייערע ערקלעהרונגען
און אייערע סטאטיסטיקס, זיי ווייטען
שוין אליין, אז סטענדארדס זאל פאק-
דאקשאן קוינען אייף כפרות, און טאקע
דערפאר ארטיקלען זיי פון שטיק און
לאכען פון דער גאנצער וועלט אין פון
זייער יוניאן.

און אפשר שרייבט איהר דאס פאר
די לאיאלע מעמבערס, וואס זיינען נאך
פארבליבען ביי אונז, וועלכע ארטיקלען
בלויז אין יוניאן-שעפער און טריידען
זייער בעסטע אנוואלטען דאס וואס מיר
האבען דורך אזוי פיל מיה דורך אזוי
פיל יאהרען אויסגעפיהרט; און די יע-
ניגע, וואס אפילו ווען זיי האבען אינ-
גאנצען פארלארען זייערע דזשאבס לוי-
דען זיי מיט זייערע פאמיליעס און טוען
פונדעסטווענען אלעס וואס מען קען נאך
און ווילען נישט ארבייטען אין קיין קענע-
שעפער און ווילען נישט אויסגעבען די
יוניאן-קאנדישאנעס — אפשר אפשר קען די
מעמבערס שרייבט איהר דאס אלעס?
זאגט איך, אז זיי דארפען נישט האבען קיין
ערקלעהרונגען. מיר ווייזען נאנץ נישט,
וואס אונזערע ברויט-נעכער פארלאנגען
פון אונז און מיר פארשטעהען, נאנץ נישט
אונזער לעבען אין דעם יעצטיגען מא-
מענט, און וואס פאר א סטאנדארד איז
וועט נישט אויסקלארען, יא געפיקסט
אדער נישט געפיקסט, און ווי שווער און
נעמליי מיר זאלען נישט ארבייטען, קענען
מיר נישט קאנטורירען מיט אונזערע איד-
ענע שונאים. פאר וואס? ווייל מיר
זיינען יוניאן-לייט, מיר ארבייטען שטעט
שטונדען א טאג, וואך-ארבייט, 44 שעה,
און אז אונזער ברויט-נעכער וויל מיר
זאלען ארבייטען אונטער-טייט, ווייס ער
וויסיל ער דארף באצאהלען דערפאר?
מיר ארבייטען נישט אונטאג, מיר האבען
אייגיגע לינגל האלדייט, היינט ווי
קענט איהר פארבליבען וואונדער קאנ-
דישאנעס מיט זייערע? זיי ארבייטען
טאג און נאכט, ארבייטען שטיק ארבייט,
שבת און זונטאג, פרעסען אויף אלעס
ווי די היישרייסען. ווי מיר זאלען נישט
ארבייטען צוועטער-הייט, וועלען וואונד-
רע באסעס אין נאמען פון „קאמפער-
שאן“ אוועקשיסען זייער ארבייט אין די
סעקע-שעפער!

זעהט איהר, פאר אונזערע ברויט-
נעכער זיינען אונזערע דיסקאסיאנען און
ערקלעהרונגען און סטייטעמנטס פשוט
ווי געוואונשען. זיי קענען און וועלען
זעהר א סך לערנען פון דעם... איהר
מענט זיך שוין פארלאזען אויף זיי, זיי
וועלען שוין אזוי אויסמישען אייערע
ערקלעהרונגען, אז איהר וועט וויי אליין
שפעטער נישט דערקענען.

טאקע דערפאר טאג, אונט איך יעצט
פון אייך און זאג: ווערטער ברודער
היימאן! די אלע ערקלעהרונגען אייער
רע און די רעכטעס, ווי נישט זיי זאלען
ניס זיין, קענען נישט לייזען אונזערע
פראבלעמען און מיר קענען פון זיי נישט
ערווארטען די געווישטע רעזולטאטען.
אין דער צייט וואס מיר דיסקוטירען
צווישען זיך, וואס פאר אונזערע שונאים
ניס; די דזשאבס פון איין זייט און
די היישרייסען פון דער אנדערער זייט
מאכען א חורבן אין אונזער אינדוסטריע-
די איינציגע אויפגאבע פאר אייך.

מיליאנען מענשען

פארמיידען קראנקהייט פון זייערע הייזער דורך דעם
צייטיגען געברויך פון

עקס-לאקס

דער באריהמטער מאגען רעגולירער

אויב איהר ווייס נישט איינער פון יענע מיליאנען, קענט איהר לייכט
אויסגעפינען פון די וועלכע ברויכען עקס-לאקס, וואס עקס-לאקס בא-
דייט, איהר דארפט זיי לאנג נישט זוכען. איהר קענט זיי געפינען אויף
יעדער שריט און טריט. אויפ'ן גאס, אין שאפ, אין סקול, אין מעמאנער,
אדער וואו איהר וועט זיך נאך קעהרען און ווענדען קענט איהר געפיר-
נען עקס-לאקס געברויכער, וואס וועלען אייך דערצעהלען וואס פאר
א וואונדערבארער מיטעל עקס-לאקס איז פאר'ן מאגען.

אלע פראגרעסיווע דראגיסטען פארמיידען עקס-לאקס
אין 10, און 25 סענט באקסטעס.

GERECHTIGKEIT

A Jewish Labor Weekly
Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union
Office: 3 West 16th St., New York, N. Y.
MORRIS SIGMAN, President
A. BAROFF, Sec'y-Treas.
S. YANOFKY, Editor.
ABRAHAM TUVIM, Business Mgr.
Subscription price paid in advance: \$1.00 per year.

Vol. V. No. 28. New York, Friday, July 13, 1923.
Entered as Second Class matter April 16, 1920, at the Postoffice at New York, N. Y., under the act of August 24, 1912.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

פון רעדאקטאר'ס נאטיץ ביכער

דער אינטערנעשאנאל און די יוניאן איז געווארען א טייל פון איהר.

נון, מיר זיינען נישט נאנט קלאר אין בער די סבות, וואס האבען געפיהרט דערצו, אז דער דאזיגער באטאן-מאכער לאקאל זאל פאר א לענגערע צייט אריינ-פארען ווי אין א הינער-פאלעס. אבער אזוי איז עס געווען. עס איז געבליבען בלויז דער נומער פון לאקאל, אבער דער לאקאל אליין איז ערנעוואו געלעבט גע-ווארען. פארשטעהט זיך, אז דאס, וואס די דאזיגע יוניאן האט כמעט ווי אויס-געהערט צו פונקציאנירען, האט די אר-בייטער אין די שטעטער קיין גוטעם נישט געטאן. זייערע וויידרשטע וויינען געווא-רען וואס קלענער, און זייערע ארבייט-שטונדען זיינען געווארען וואס גרעסער. דאן ערשט, אז די לאגע איז געווארען אונטערשטעלליך, האבען זיי זיך דערמאנט, אז זיי האבען אמאל געהאט א יוניאן, און האבען געהערט צו דער אינטער-נעשאנאל.

אין איין שעהנעם טאג איז אין אפיס פון פרעזידענט זינגמאן אריינגעקומען א קאמיטע פון די באטאן-מאכער אין דער צעהלט איהם די געוועהנליכע, בעד-לאק-סטאד. "האט איהר עפעס געלד אין דער קאסע?" האט ביי זיי געפרעגט פרעזידענט זינגמאן. "ניס, עסענט", איז געווען דער ענטפער. "זאלט איהר אמאל א מיטינג?" האט דער פרעזידענט וויי-טער געפרעגט. "ניין, מיר האבען דאך נאך נישט וואו צו מיטען", איז געווען דער ענטפער. "עסענט איהר איינרופען א מיטינג, אין דער ערווארטונג, אז אי-מיצער זאל זיך אפריפען?" דאס וויי-לען מיר טאקע טאן.

און גלייך האט זיי פרעזידענט זינג-מאן געגעבען פריי דעם אוידיטאריום פון דער אינטערנעשאנאל-היים פאר דעם נע-פלאנעוועטען מיטינג, האט צוגעזאגט אליין אנוועזענער צו זיין. און אזוי איז פארגעקומען די אויפלעבונג פון דעם פאר-העל'שען לאקאל 132, פון די ליי-דיס גארמענט באטאן-מייקערס.

דאס, וואס מיר דערצעהלען דא, איז פארגעקומען מיט א פאר מאנאטען צו-ריס, און איצט איז לאקאל 132 ווידער א לעבעדיגער קרעפטיגער לאקאל, האט שוין ארויסגערופען א סטרייק, און וועל-כען איבער טויזענד ארבייטער האבען זיך באטייליגט, און מיט דער הילף פון דער אינטערנעשאנאל, סיי פינאנציעלער און סיי דיפלאמאטישער — דאס מאל איז עס געווען דויערנע-אל-עקערטער באראף דער דיפלאמאט, דער פארהאנד-לער, ווייל פרעזידענט זינגמאן איז אוי-סער ניו יארק — איז דער סטרייק גע-וואונען געווארען. זיי האבען געוואונען אלעס, וואס זיי האבען פארלאנגט: וואך-ארבייט, און בלויז 44 שטונדען א וואך, א ריז פון דריי דאלאר אויף זייע-רע שכירות, און די פולע אנערקענונג פון דער יוניאן.

וואס-זשע איז דא געשעהן? א קליי-ניגקייט. די ארבייטער, וואס זיינען גע-ווען מיטלאז, דערשלאגען און שוואך, ווען זיי זיינען געווען יעדער באזונדער, האבען זיך פאראייניגט אין א פעסטער מחנה, און האבען זיך געווענדעט נאך פיהרערשאפט און הילף אין דעם ריכ-טיגען פלאץ. דאס אלעס, עס איז א וואונדער, אבער די ערקלעהרונג פאר דעם וואונדער איז זעהר איינפאכע. די ארבייטער, יעדער איינער פון וועלכע איז געווען שוואך און הילפלאז, זיינען געווארען א מאכט, צו וועלכער זייערע באסעס האבען זיך געמוט בויגען, ווען זיי האבען זיך ארגאניזירט. דאס איז דער מוסרהשכל פון דער גאנצער גע-שיכטע — אן אלטער מוסרהשכל, אבער וויפיל ארבייטער באגרייפן איהם?

און פון נאנצען הארצען גראטולירען מיר די נייאויפגעלעבטע און זיגרייכע יוניאן, און מיר אפצולירען צו זיי: זעה, אז דאס, וואס האט פאסירט מיט איר-ניגע יאהר צוריק מיט אייער לאקאל, זאל נאך אמאל נישט פאסירען. וואריס, לאמיר מיט אייך זיין גאנץ אפגעהער-ציג — די אינטערנעשאנאל, אין דער

נאך א פאר ווערטער וועגען סאך פראנציסקא.

מיט א קורצער צייט צוריק האט איינער פון אונזערע לעזער, אויסער ניו יארק, ביי אונז אנגעפרעגט, צו ער זאל פארהען נאך סאן פראנציסקא. מיר הא-בען איהם דאן אויף אן אנדער פלאץ אין דער "גערעכטיגקייט" געענטפערט, אז סיינען ער האט א השק צו קענען, זאל ער בעסער בלייבען, וואו ער איז. איצט, אז דער סטרייק איז געענדיגט, קען עס דאך שטארק געמאלט זיין, אז דער אנפריגער, ווי אויך אנדערע, זאלען דענקען, אז איצט מענען זיי שוין פא-הרען. האלטען מיר פאר גויסטיג זיי צי ווארנען גענען דעם. ערשטענס, לויט אלע באריכטען, זיינען נאך נישט אלע סטרייקער צוריקגעקומען צו דער אר-בייט. דער פאקט איז, אז די "אינדאס-טרייטל אסס"ן" סטרייק צו טאן דער יוניאן, וועלכע האט זיך אבסאלוט געטאנצט צו-שנערקענען איהר, אלס א פאקטאן אין דער אינדוסטריע, אלערליי רישעות. נאך איצט טרייעס זיי צו קריגען סעקעס פון לאס אנדזשעלעס און אנדערשטאן, און צווינגט זיי ממש ארויף אויף די קלאק-מאנופעסטשורערס, וועלכע האבען זיך פארקויפט צו איהר, ווי עס זעהט אויס, מיט די הויט און ביינער... צווייטענס, איז טאקע נישט קיין צופיל ארבייט אין סאן פראנציסקא, און דער, וואס וועט וואסען איצט נאך סאן פראנציסקא, דארף זיך ריכטען אויף דורכצומאכען א זעהר שווערע צייט. מיר ווארנען דארום אלע אונזערע קלאקמאכער פון צו טראכטען נאך דערווייל פון פארהען נאך סאן פראנציסקא.

היינט נאך א וואך, ווי מיר האבען שוין ערקלעהרט אין דער "גערעכטיג-קייט" מיט צוויי וואכען צוריק, איז דער דויערנע-אל-עקעוטיוו באארד שטארק נישט צופרידען מיט דעם סעטעלמענט, אויב מען קען עס אזוי אנרופען. פאלג-ליך איז די לעגע אין סאן פראנציסקא נאך ווייט נישט קיין באשטימטע. עס איז גארנישט אויסגעשלאסען די מעגליכקייט, אז אין א נישטגען מאמענט זאל לא-קאל 8 מיט דער הסכמה פון דער אינ-טערנעשאנאל באלד ווידער רופען די קלאק-מאכער צום קאמף. וואריס, ווי עס שטעלט זיך ארויס פון דער גאנצ-היבשער קארעספאנדענץ פון לאקאל 8 און פון אנדערע אין סאן פראנציסקא צום דויערנע-אל-אפיס, האט די יוניאן גאר קיינמאל ברעה נישט געהאט, און אויך נישט אונטערגעשריבען דעם זאגענאנטען אנד-רע-מיט. די יוניאן איז, אלץ, גאנץ ריין פון אירגענער וועלכען פארווארף, וואס מיר האבען איהר געמאכט, אז זי האט זיך פארגומען אויף א קרומען וועג. ניין, די יוניאן האט עס נישט געטאן. נאך וואס, זי האט פאר דערוויילע געשלא-סען א וואפענשטיילשטאנד מיט די מא-נופעסטשורערס. אבער דורך דעם האט זי נישט פארלארען איהר רעכט צו יעדער צייט, ווען זי וועט עס געפינען פאר גו-יט, ווידער אויפצונעהמען דעם קאמף. פון דעם אלעס וועט עס, האפען מיר, קלאר זיין פאר אונזערע לעזער, אז דער ווייל טאך קיין יוניאן-ארבייטער גארנישט טראכטען פון פארהען נאך סאן פראנ-ציסקא, אום צו קריגען דאס ארבייט. ביז די יוניאן וועט געווינען אהן יעדען שאטען פון צווייפאל אין פו-לע אנערקענונג פון דער קלאק מאנ-פעקטשורערס אסס"ן, זאל עס זיין אויף א שטילען דיפלאמאטישען וועג, אדער דורך קאמף. איז וואס וועניגער קלאק-מאכער עס וועלען זיין אין סאן פראנ-ציסקא, אלץ בעסער זיינען די שאנסען פון דער יוניאן.

דער סטרייק און זיג פון די באטאן-ארבייטער.

אלערליי פרויען-קליידער, קלאוסס איינגעשלאסען, מווען האבען קענעלאך, באטאנט, פאלגליך מוז דער קענעפל בא-טראכט ווערען, אלס א טייל פון דעם גארמענט. און אז דער קענעפל איז א טייל פון דער דרעס אדער קלאוס, מוז דער קענעפל-מאכער באטראכט ווערען, אלס א טייל פון דער פרויען-קליידער, אינדוסטריע. דערפאר טאקע האבען מיט אייניגע יאהר צוריק די קענעפל-מאכער פאר פרויען-קליידער זיך ארגאניזירט אין א יוניאן, געקראנען א טשארטער פון

פערואן פון פרעזידענט זינגמאן, האט דאס מאל געהאנדעלט לפנים משורת הדין. פראקטיש האט דאך אייער לאקאל שוין נישט עקזיסטירט, פאלגליך האט ער נישט געהערט מעהר צו דער אינטערנעשאנאל, און די אינטערנעשאנאל האט נישט גע-האט קיינע פארפליכטונגען צו דעם לא-קאל, וואס איז נישט מעהר געווען. און יעדער איינער פון אייך ווייס, אז די אינטערנעשאנאל איז נישט אזוי רייך אין כחות און גלד, אז זי זאל קענען זיין אזוי גרויסמוטיג אין יעדען פאל, ווען מען ווענדעט זיך צו איהר נאך הילף. מיט איהר בעסטען ווילען קען זי עס נישט טאן צוליב די לעבעדיגע קעמפערנע-לאקאלס, וואס פאדערען איהר גאנצע הילף. דאס מאל אבער האט די אינ-טערנעשאנאל געמאכט אן אויסנאם, זי האט געטאן אלעס אין איהרע כחות פאר די אויפלעבונג פון דעם לאקאל און פאר זיין גרויסען זיג. איז דאס דאך פאר די מיטגלידער פון לאקאל 132 גע-דענקען, און קיינמאל, קיינמאל נישט דער-לאזען, אז זייער יוניאן זאל ווידער אמאל קומען צו אים צושטאנד, אין וועלכען זי איז געווען ערשט מיט א פאר מא-נאטען צוריק.

די קינדער-שקלאפעריי און די סוועט-שאפ-מנפה אין דזשיורזי סיטי. אין א גאנצן קורצען נאכטיג אין לעצ-טען נומער, "גערעכטיגקייט" איז באריכ-טעט געווארען וועגען דער פאראירטיי-לונג פון א פאר סוועט-שאפ-אייגענט-מער אין דזשיורזי סיטי. די זאך אבער פארדינט פיל מעהר, ווי א קורצע נא-טיג. עס שטעלט זיך ארויס, אז דזשיור-זי סיטי איז ממש פארעסעטעט פון די דאזיגע סוועט-שעפער. אום צו געבען די לעזער א באגריף פון דעם, וואס דאס מיינט א סוועט-שאפ אין דזשיורזי סיטי, וועט זיין גענוג בלויז איין שיל-דערגאנג פון אזא סוועט-שאפ, ווי דאס נישט פילפס האכשטיין אין דער "ניו יארק קאל":

"די וואוינזיג פון דריי רומס און א קיך פון דער פאמיליע דעמאריס, אחוץ דעם, וואס עס איז דאס דער עמברא-דערישאפ, דינט עס אויך, אלס א היים פון מר. אין מרס. דעמאריס, זיבען קינד-ער, פיר בארדערס, ארום א דווען היר-גער און צוויי שמוציגע קינד, ווערע-פיהרען א העלדישען קאמף געגען א קריגערישען פאלק פון מיני און ראטען. די קינד, די הינער, די עלטערע און די בארדערס, די זיינען די מעהר גליקליכע, ווייל זיי קענען אמאל ארויסנעהן כא-פען אביסעל פרישע לופט. נישט אזוי די קינדער. אין די זומער-מאנאטען, ווען זיי ווערען נישט געצוואונגען דורך דעם געזעץ צו געהן אין סקוהל, באזונדערס די קינדער אינגער פון 14 יאהר, זיינען געצוואונגען צו ארבייטען אין דער שמור-ציגער, עננער, פינסטערער קיך פון דער שמונדע, ווען זיי שטעהען אויף ביז צעהן אין אונדער, ווען זיי געהען שלאפען... און אלע צוזאמען, מרס. דעמאריס מיט איהרע קינדער-פארדינען פון זייער עמ-בראדעריארייט 6 דאלאר די וואך."

דאס איז דער טיפ פון דעם סוועט-שאפ אין דזשיורזי סיטי. דער פאקט איז, אז דזשיורזי סיטי שוויבעלט און גריבעלט מיט דויע פערסענעסעסען. און עס איז נישט דזשיורזי סיטי אליין. אזוי איז דער פאל אין האבאקען, אין נוארק, אין בעיאן, און אין פילע אנדערע שטעט-און שטעטלאך פון ניו דזשיורזי סטייט.

ווער איז שולדיג אין דעם, וואס גאנץ ניו דזשיורזי סטייט איז געווארען אזא פערסענעסע? עס איז אונזער איבער-ציגונג, אז אין דעם זיינען שולדיג די זעלבע אויטאריטעטס, וועלכע זיינען דאס איצט כלומרשט אזוי אונגעבראכט פון זייער גרויסער, "ענטדעקונג". פאר אונ-זערע ארגאניזירערס פון פארשיידענע יונ-יאנס איז די דאזיגע מנפה פון סוועט-שעפער, פון אונגעשליכער קינדער-שקלאפעריי קיין סוד נישט געווען. זיי האבען געוואוסט וועגען זיי, און זיי הא-בען געטאן אלעס אין זייערע כחות צו באקעמפען די שרעקליכע סוועט-מיניס-טעס, אבער, ווער זיינען געווען די יע-ניגע, וועלכע האבען זיי געשטערט אין דעם? נישט קיין אנדערע, ווי די זעלבע אויטאריטעטס פון ניו דזשיורזי סטייט. אן ארגאניזאטאן פון א יוניאן איז פון די אויטאריטעטס באטראכט געווארען אלס פארברעכער. און נישט זעלטען פלעגט אזא ארגאניזאטאן-ארויסגעשיקט ווערען אזוי שנעל, ווי ער איז נאך אראפ פון טריין, מיט דער ווארונג, דאס אויב ער וועט וואנען נאך א מאל צו קומען און "שטע-רען דעם פרידען", וועט ער ארעסטירט ווערען.

אט דאס האט געמאכט מעגליך פאר די דאזיגע סוועט-שעפער זיך פאנאנדער-צופלאדיגענען. צום לעצטען מיטינג פון דויערנע-אל-עקעוטיוו באראד איז דער קומען א קאמיטע פון לאקאל 6 פון דער עמבראדערי יוניאן, און האט דערצעהלט וואס פאר א קאמף די דאזיגע יוניאן האט אנגעפיהרט אין דזשיורזי סיטי — א קאמף, וואס האט איהר געקאסט צעה-ן

דליגע טויערנע דאמארס, און זי האט איהם דאך געמוט אויפגעבען, ווייל די פאליס האט גאנץ איינפאך גענימען אונ-זער איהר שוין אט די דאזיגע סוועט-שעפער.

א די גאנצע אינטערנאציאנאל, וואס קומט איצט פאר אין דזשיורזי סיטי, וועט זיך אויסלאזען דערייט, וואס מען וועט פאר-אורטיילען אזא אונגליקליכע מרס. דע-מאריס צו א געלד-שטראף און צו פריי-וואן פון עטליכע מאנאטען. אבער די ארימע אונגליקליכע מרס, דעמאריס מיט איהרע קינדער זיינען אליין נישט מעהר, ווי קרבנות פון גרויסע, רייכע מאנופעק-טשורערס, וועלכע ניבען זיי די ארבייט, דורך וועלכע זי מיט איהרע קינדער טראגט צו צו דער שטוב-פרנסה גאנצע וועט דאלאר די וואך. דער דזשיורזי-וועט באשטראפען די מרס. דעמאריס, אבער די מאנופעקטשורערס, וואס פאר-שקלאפען איהר און איהרע קינדער, די וועט מען נישט אנדרייען. די וועלכע בלייבען די חשוב'ע בעלי-בתיים, די זיי-לען פון אונזער געזעלשאפט, אונזערע פילאנטראפען און בעלי צדקות.

דאס איז די טראגעדיע פון דער גאנצ-ער געשיכטע. די גאנצע סוועטעריי אין ניו דזשיורזי און אין אנדערע שטא-טען ארום ניו יארק קומט פון ניו יארק, פון אינווער גרויסע ניו יארקער מאנ-פעקטשורערס. וועלכע האלטען זיך אין איין באריהמען מיט זייערע סאניטארע שעפער, וועלכע זיי האלטען "גא פא-קא" פאר זייערע קונים, אבער וועלכע מאכען זייער מעהרסטע ארבייט אין די דאזיגע פעסט-שעפער, פול מיט די מיר-קראכען פון קאנסאמפשאן און אנדערע אנשטעקענדע קראנקהייטען. דא איז ניו יארק געהען אום טויערנע און טויערנע יוניאן-ארבייטער לעדיג. וואס איז? עס איז נישט קיין ארבייט, זאגט מען זיי. אבער דאס איז א געמיינער ליגען! די ארבייט איז דא, נאך זי ווערט געמאכט אין סוועט-שעפער פון מינדערייזענדיגע קינדער, פון קראנקע טובערקולאזע-פרויען, וועלכע ארבייטען פון אין דער פריה ביז שפעט ביי דער נאכט פאר די הונגער-לויז. פאר דער וועלט הייסט עס, אז די קלאקמאכער, די דרעסמא-כער, די קליידער-ארבייטער פארדינען גרויסע וויידרשען, און פון דעם עולם רייסט מען צעהן פאסען, און אין דער אמת'ען געהען ארום די נוסטאצאיהלעס ארבייטער שלינג און שלאנג, מעסטע-דיג די נאסען, און די גאנצע ארבייט ווערט פארטיג געמאכט פון די אונגליק-ליכע דעמאריסעס מיט זייערע קראנקע קינדער פאר דעם נידריגסטען הונגער-לויז.

און נישט בלויז אין ניו דזשיורזי. אין ניו יארק אליין זיינען געוויס דא אזעל-כע סוועט-שעפער אין די הונדערטע און יעדען טרייר. און, אום צו מאכען א סוף צו דעם, דארף אויפגעהויבען ווערען די שטארקסטע אינזשעניר, אומזיסט האבען מיר זיך איינגעדערט, אז מיר האבען אפגעשאפט דעם סוועט-שאפ. יע, מיר האבען איהם אפגעשאפט פאר א געוויסע צייט בלויז. אבער דער סוועט-שאפ איז באלד ווידער אויפגע-שטאנען תחית המתים סיי אין די שטעטלאך ארום ניו יארק און סיי אין ניו יארק גופא. און עס איז די העכ-סטע צייט אויפצוטרייסלען די גאנצע עפענטליכע מיינונג געגען דויער פעסט, וועלכע איז ווירקליך א גרויסע, א שרעק-ליכע עפענטליכע געפאהר, צו וועלכער דער אלגעמיינער עולם קען נישט אה-נישט און וועט נישט בלייבען גלייכגילטיג. זאל דער עולם באגרייפען, אז אין די קליידער, וואס ער קויפט אויף דער פינף-טער וועניו, זיינען דא די מיקראבן פון שווינדל, און טיפוס און אנדערע אזעלכע קראנקהייטען, ווייל זיי ווערען געמאכט אין די קיטשעס פון די דעמא-ריסעס, און ער וועט אנהויבען פאדערען פון אונזערע דזשאבערס און מאנופעק-טשורערס שטרענגען דין וחשבון, וואו און פון וועמען די קליידער ווערען גע-מאכט. עס וועט זיין דער עולם, וועל-כער צוליב זיין אייגענער זיכערהייט וועט פאדערען, אז אויף יעדען ארטיקל, אויף יעדען גארמענט מוז זיין דאס סעמפל, די חתימה און דער יוניאן — א גא-ראנטי, אז דער גארמענט איז געמאכט געווארען פון יוניאן-הענד אונטער אמת-געזונדע צושטענדע.

ווייטער לאזען עס אזוי געהן, טארען נישט די יוניאנס. ווייל זאל עס דא גע-זאגט ווערען גאנץ קלאר, אז וועלכע פלע-נער עס זאלען נישט געשמירט ווערען, ווי גרויס עס זאלען נישט זיין די יונג אונ-זער, וואס מיר פעכטען אויס, אבער אזוי לאנג, ווי מיר לאזען באשטעהן די דאזיגע סוועט-שעפער, זיינען אלע אונ-זערע יונג פאר העכערע וויידרשעס, פאר קירצערע שטונדען גענאפ-וואס ווערען עס קומט אויס, אז וואס מעהר מיר זי-גען, אלץ מעהר פארלירען מיר, וואס מעהר מיר זיינען אין ניו יארק, אלץ גרע-סער וואקסט די צאהל פון די סוועט-שעפער אין דזשיורזי סיטי, אין בעיאן,

פרעזידענט הארדינג'ס נייער פלאן וועגן וועלט-געריכט

טען וועלען זיין, אז דער פלאן וועט אבי פאלט אינגאנצן נע'הרע'ע ווערען. ער שטעלט, זיינען די שטעט פיל פאר-קלערט געווארען ער וואל דורכגיין דעם פענאט, און, צווייטענס, אויב אפילו ער וועט אונגענומען ווערען אין פענאט, וועט ער העכסט ווארשיינליך צוריקגעוויזען ווערען פון די אנדערע מלוכות.

אויב פרעזידענט הארדינג האט גע-קענט האפען זיין פלאן וואל דורכגיין אין פענאט, איז עס געווען בלויז דערפאר, ווייל מ'איז געווען זיכער, אז די דעמא-קראטישע פענאטארען, מיט דער אויס-נאם פיליכט פון א פאר, וועלען אלע שטיצען דעם פלאן פאר אמעריקא'ס אריי-טראטען אין וועלט-געריכט. די רעפובלי-קאנער וואס זיינען פאר דעם, מיט דער שטיצע פון אלע דעמאקראטען, וואס זיינען געווען פיליכט גענוג צו געבען די נוי-טיגע צווייטעלע מאיאריטעט, אבער אהן דער שטיצע פון די דעמאקראטען איז לחלוטין נאך ניטא וואס צו האפען אויף צו קריגען צוויי דריטעל פון דעם פענאט. אז די ענדערונגען, וואס דער פרעזידענט האט איבער געמאכט, וועט מאכען אבנאליט אלע דעמאקראטען צו שטיצען גענוג דעם פלאן — וועלען דעם איז ביי קיינעם קיין שום ספק ניטא. דאס הייסט, אז דער פלאן וועט קיינמאל ניט דורכגעהן דעם פענאט.

און ווען, חס וחלילה, דורך עפעס א נס, וואל דער פלאן יע דורכגיין דעם פענאט, וועט זיך ערשט דארפן אנהוי-בען א לאנגע צווייטעלע פאלאמאטישע אונטערהאנדלונג מיט די אנדערע מלוכות פון דער וועלט, אז זיי וואלען אויך ער-דערען זייערע באשליסע וועלען די וואה-לען פון דעריכט, אזוי אז עס וואל שטי-מען מיט די באשליסע פון אמעריקא. דער ריפאבליקאטישער וועג איז אזא לאנגער, און אזא צווייטעלע מאיאריטעט, אז נישט פאר אלעס וועט דאס דעם פלאן אינגאנ-צן שוועק'הרגענען. יעדענפאלס בלייבט דער פלאן זיכער א טיטער וואס אמבאלאנט פאר די נעקסטע עטליכע יאָהר.

אָס דאָס איז מאַסע וואָס דער פרע-זידענט האָט געזוכט צו געווינען, וואָל שוועק עטליכע יאָהר צייט, אפילו אויב דער פענאט וועט אונגענומען זיין פלאן, דערווייל וועט נישט זיין קיין שפאלטונג אין זיין פארטיי, ווי עס האָט געסטרא-שעט די פרעזידענט צו באַשטענען. דער ווייל וועט א פאראייניגטע רעפובליקאני-שע פארטיי איהם ווידער אַמאָל נאָמי-נירען פאר פרעזידענט, און טראַדיציא-נעל, גלויבט האַרדינג, איז דער מאַכענ-טום פון א פאראייניגטע רעפובליקאני-שער פארטיי גרויס גענוג אריינצוטראַ-גען איהר קאנדידאט אין דעם וואַהלס הויז, און, סוף כל סוף, איז דאָך דאָס די יויכטיגע זאך אויף דער וועלט...

דינע, דער גרויסער אַפּאָסטאָל פון אַ קליינליכען שלום!

דעם פלאן זיינען שטארק דאנענען ענ-דערען דיווע פלאן. וואס'ישע טוט הארדינג? פיר מא-נאטען צייט האט ער געהעפט פאר די-זען פלאן, און אויף דעם פינפטען חודש, שרייענדיג, "מיין געדאנק איז אפגעמאכט און מיין באשלוס איז א פעסטער", טוט ער זיך מיט אַמאָל אַ מולע איבער, ווי אַ געניטער פאליטישער שטראכאט, און נישט שרייבט אַ שפּאַנעל נייעם פלאן וועלען זיין ליבלינגס פאַרשלאגן, אַ פלאן, וועל-כער וועט העכסט ווארשיינליך אין נאנ-צען שוועק'הרגענען די מעגליכקייטען פון אמעריקא'ס באטייליגען זיך אין אַ וועלט-געריכט.

אין וואס באשטייט הארדינג'ס ענ-דערונגען? אין צוויי וויכטיגע פונקטען: (1) אז אין פאל עס שטארבט אוועק אדער דורך אירנעלד וועלכער אנדערער אורזאכע בלייבט א ליידער פלאן אין דעם וועלט-געריכט, וואלען די ריכטער שליון קענען אָנפֿילען דיווע ליידענען פלאן.

(2) אז די ריכטער פאר דעם וועלט-געריכט וואלען נאמינירט ווערען פון דעם פערמאנענטען ארביטריישאן געריכט, פון האט, און די ערוויילונג פון דיווע ריזשארדזשעס וואל שטויסענעמען ווערען פון די הענט פון דעם קאנסיל און אסעמבלי פון דער ליג און ניישאנס און וואל איבערגעגעבען ווערען צו די אנד-ערע ריזשארדזשעס פון דעם געריכט.

פרעזידענט הארדינג שלאגט אויך פאר, אז פינאנסירט וואל דער וועלט-געריכט אויך ווערען נישט פון דער ליג און ניישאנס, נאך פון דעם פערמאנענ-טען ארביטריישאן געריכט, וואס ויצט אין האט, אדער פון א ספעציעלער קא-מיסיע וואס וועט באשאפען ווערען צו דיווע צוועק.

דיווע ענדערונגען וועלען מאכען דעם "ווארלד קאורט" אינגאנצען אומאפ-היינגיג פון דער ליג און ניישאנס. דאס וועט, גלויבט דער פרעזידענט, פאלקס-מען צופרידענשטעלען די "אירעקאנסטי-לעבלס" וואס ציטערען מיר וואלען חלילה נישט אריינגעבען זיך דורך דער הינ-טער מיר אין דער ליג און ניישאנס.

וואס וועלען זיין די פראקטישע רע-זולטאטען פון דיווע ענדערונגען אין דעם פרעזידענט'ס פלאן וועלען אמעריקא'ס באטייליגען זיך אין א וועלט געריכט? מיר דוכט, אז מ'קאן מיט זיכערהייט באהויפטען, אז די פראקטישע רעזולטא-טען וועלען וועלכען עס ווערען אויסער-וויילט די ריזשארדזשעס ביי דער מאיא-ריטעט פון דעם קאנסיל און אסעמבלי פון דער ליג און ניישאנס, האנדלענדיג באזונדער, קאן יעדער לייכט זעהן. דאס איז געווען די סיסטעם וואס האט גע-לייזט די שוועריגקייטען, וואס האבען פרייער אויסגעוועהן אוממעגליך בייצו-קומען, צו באזארגען אן אָרדונג וואס וואל באשיצען די אינטערעסען פון די מלוכות, גרויסע און קליינע. נאך מיין מיינונג וואלען געווען אומפראקטיש צו שטערען (אדער ענדערען) די וויכטיגע פונקטען פון דיווען סיסטעם.

שלאג, די שרט און ווייזע ווי די ריכ-טער ווערען ערוויילט איז איינע פון די וויכטיגסטע טיילען פון דעם וועלט-גע-ריכט, און די אריינגעלע פארמאסער פון

א גרינדליכע ערקלערונג וועלען פרעזידענט'ס ענדערונגען אין פלאן פאר אמעריקא'ס באטיילי-געמען אין דעם "ווארלד קאורט" פון ב. מיימאן.

אָס דאָס הייסט אַ צייט! אַ גרויס-פער פאליטישער צייט, וועלכער איז בא-רעכטיגט צום גרויסען שטיק לויטן איהם רעפובליקאנישען נאָר...

ווען פרעזידענט הארדינג איז צום ער-שטען מאל שרייבענעמען מיט זיין פלאן וועלען א וועלט-געריכט, האט חלילה קיי-נער נישט אויס געווען, אז הארדינג איז געקען געווען דער וואס האט דיווע פלאן אויסגעקלערט, אלע האבען געוואוסט, אז עס שטאמט פון גרעסערע קעס ווי הארדינג'ס, די וואס זיינען אַפּפּעל מער באקאנט מיט דעם וואס קומט פאר הינטער די קליינע, וויסען, אז יחזי האט דעם פלאן שפּאַנעל נייעם פאר'ן פרע-זידענט און איהם באוואוינען דאס גאנ-צוהויבען "פושען" פאר דער וועלט, מען ווייסט אויך, אז דער גאנער ערשטער פאר-פאסער פון דיווע פלאן איז געווען עליהו רומא, וועלכער האט נאך פון אַפּפּאָס-אויסגעארבייט דעם פלאן. ווי אזוי די עלף ריזשארדזשעס פון דעם וועלט געריכט וואלען ערוויילט ווערען, דער פלאן, וואס איז איבער אונגענומען, איז, אז די ריכ-טער פון דעם וועלט-געריכט ווערען אויס-געוויילט פון דעם "קאנסיל" און די "אסעמבלי" פון דער ליג און ניישאנס, אז די פארמאסער פון דעם אריינגא-לען פלאן און אמעריקא'ס באטייליגען זיך אין דעם וועלט-געריכט האבען געהאלטען פאר זעהר וויכטיג די שרט און ווייזע ווי די ריזשארדזשעס ווערען ערוויילט, קאן מען זעהן פון דעם בריעף וואס סעקרע-טערי יחזי האט געשריבען צו פרעזידענט הארדינג וועלען דעם פלאן, נאך לעצטען פעברואר, איידער פרעזידענט הארדינג איז מיט דעם ארויס קאפען פאר דער וועלט, אין דעם בריעף זאגט יחזי דאס פאלגענדע:

"די פראקטישע מעלות פון דעם סיס-טעם אונטער וועלכען עס ווערען אויסער-וויילט די ריזשארדזשעס ביי דער מאיא-ריטעט פון דעם קאנסיל און אסעמבלי פון דער ליג און ניישאנס, האנדלענדיג באזונדער, קאן יעדער לייכט זעהן. דאס איז געווען די סיסטעם וואס האט גע-לייזט די שוועריגקייטען, וואס האבען פרייער אויסגעוועהן אוממעגליך בייצו-קומען, צו באזארגען אן אָרדונג וואס וואל באשיצען די אינטערעסען פון די מלוכות, גרויסע און קליינע. נאך מיין מיינונג וואלען געווען אומפראקטיש צו שטערען (אדער ענדערען) די וויכטיגע פונקטען פון דיווען סיסטעם."

און, ווי עס ווייזט אויס, האט עס שוין דערביי, אז די קאנדידאט וואלען נאכגעזען. א בריה האבען זיין

אין שטרענגער, שרעק, האבען אייניגע מענער און פרויען געפירט דעם פערטען דזשוריי אויף דעם שטרענגער שטייגער: זיי זיינען שווייט און געס פיר שטרענגער, אין וועלכע זיי האבען גע-פירט די באטייליגטע פון די איבערגעבליבענע פאליטישע שרעקליכע, און אס פאר דעם, וואס זיי האבען אויף אַס אַסאך געפירט דעם יאָס פון אונזער אומשטענדיגקייט, האט פון זיי שרעקט, און די אויסטרייס פון שטרענגער, שרעק, האבען פון זייער זייט דעמאנסטרי-וואס אומשטענדיגקייט באדייט.

פאר א פער, א קא און א קלאב האט לארש שטרינגט פון שרעקט, ניו יארק, שטראס-דעלע צו זיין שו, ווערשט, זיינע צוויי סעב-טער און א ווא, די געשיכטע איז באקאנט גע-ווען דורך דעם, וואס דער נייט אייגענטימער פון די קינדער האט געשטעלט א געוואלטענדיג אויף דער אייגענער פירער, עס איז דא א צו-באמערקען, דאס די צוויי ביזנעסלייט, אורטיילענ-דין פון זייערע נעמען, זיינען עכטע שטעריקאנער און דער דזשוריסט, אויף אַס עכטע שטעריקאנער האט גע'שטעקט, אז די קינדער וואלען שריינגע-נעבען ווערען אין דער קאנסיל היים, און דער שטער פון די קינדער וואל סווען שרעקען די קאנסעט, און דעם צווייטען שטרעק האט ער גע-שטעלט אונטער שוויצען דעלער ביי. נאך עפעס סעקוויירינגעס, אויף דעם טרייעל האט זיך שרייבענדיגען, פון די קינדער האבען ביי איהם קיינמאל א טייל נישט גענומען אין זייערע איר-נען: דער פערטע טאג ווערען האט זיי שום געהאטען געשטעלט.

פרעזידענט הארדינג קאן געליבען ווערען צו אברהם אבינו, וועלכער האט געבראכט זיין אייגענעם וואן, וועלכען אויף דער עקירה, אלס א קרבן צו זיין נאט, פרעזידענט הארדינג האט זיין און איינציג קינד געבראכט אויף דער וועלט צייט ער איז פרעזידענט: דעם וועלט'ס גרעסטען זון, און איינציג קינד וועלכען האט זיין א פאליטישער צייט, וועלכער איז בא-רעכטיגט צום גרויסען שטיק לויטן איהם רעפובליקאנישען נאָר...

אין וואס באשטייט הארדינג'ס ענ-דערונגען? אין צוויי וויכטיגע פונקטען: (1) אז אין פאל עס שטארבט אוועק אדער דורך אירנעלד וועלכער אנדערער אורזאכע בלייבט א ליידער פלאן אין דעם וועלט-געריכט, וואלען די ריכטער שליון קענען אָנפֿילען דיווע ליידענען פלאן.

אין וואס באשטייט הארדינג'ס ענ-דערונגען? אין צוויי וויכטיגע פונקטען: (1) אז אין פאל עס שטארבט אוועק אדער דורך אירנעלד וועלכער אנדערער אורזאכע בלייבט א ליידער פלאן אין דעם וועלט-געריכט, וואלען די ריכטער שליון קענען אָנפֿילען דיווע ליידענען פלאן.

אין וואס באשטייט הארדינג'ס ענ-דערונגען? אין צוויי וויכטיגע פונקטען: (1) אז אין פאל עס שטארבט אוועק אדער דורך אירנעלד וועלכער אנדערער אורזאכע בלייבט א ליידער פלאן אין דעם וועלט-געריכט, וואלען די ריכטער שליון קענען אָנפֿילען דיווע ליידענען פלאן.

אין וואס באשטייט הארדינג'ס ענ-דערונגען? אין צוויי וויכטיגע פונקטען: (1) אז אין פאל עס שטארבט אוועק אדער דורך אירנעלד וועלכער אנדערער אורזאכע בלייבט א ליידער פלאן אין דעם וועלט-געריכט, וואלען די ריכטער שליון קענען אָנפֿילען דיווע ליידענען פלאן.

לידער

פון מ. פערלמוטער.

1
אן ארויסגעריסענער בין איך פון אונזער אלמען גארמען
און פארשליידערט אויף אן אומבאקאנטער ערד,
אויף אַ פלאַטען, אומפּרוכטבאַרען באַרמען,
וואו אַזא, ווי איך פון הונגער ווערם פארצערם.

האָב פּרוכטירט פאַרפלאַנצען מיינע בלומען,
מיט'ן ריינעם זאפּט פון האַרצען זיי גענערם,
האַבען זיי זיך דאָ גיט צוגענומען,
דאָ, אויף דער פאַרדאַרמער, קיזעלשטיינערדיגער ערד.

2
זיי הענגען אין דער לופטע, די געכמיגע געוויינען
און מישען זיך צוזאַמען מיט דער דורכזיכטיגער פרייד,
אזוי ווי אין אַ ספּר, קענען מיר דאָך לייענען
פון דורכגעלעכטען גומם אין קומער דעם באַשייד.

די זעלען מיר פון וועג, באלאדענע זיי קעמלעך,
זיי קומען צו צום ברעג גרינגפייסיג, ווי דער ווינט,
און די וואס האָבען ערשט געפלאמערט אין די הימלען,
זיי שלעפען שווער די פיס און שילמען גאָס אַצינד.

א סאן מיט דעם נאמען באה, וועלכער, אויף א
לחכעים זיין נאמען, איז דאס געווען א זעה
ערפאנדרייכער רעדאקטאר, און האט געמאכט פא
זיך נים בלויז א נאמען, נאר א נאגל גרויסע
מארשענע, האט די מעג באשאפען א סענאטאט
פאר אנדערע זייטונגען מיט זיין באשלוס א
פרעזענטירען מיט הונדערט טויזענט האלער דע
יעניגע, וואס וועט אויסטראכטען א נאמען אוי
פראקטישע פלאן פאר די פארשיידענע פון מלחמה
איד האב א פלאן, וועלכער איז, לויט מיין פאר
נוגל, זעהר פראקטיש און וועלכען איז נייב די
נאגל אומאויס, און א פענע, מיין פלאן איז אוי
זעהר איינפאך און זעהר לייכט אויסצופירען
עס דארף נאר זיין דער נאמען וועלען. אפשטא
וואס די ערר איז צוטיילט אין פארשיידענע שטי
לאך, און יעדעס פאלק האלט זיך פאר דעם איינע
מיטער פון דעם געזיכטן שטיקעל ערר, און
וועלכע עס איז אדער געבארען געווארען, אדער
וועלכע ער האט אפגענומען מיט פייער און שווער
פון אנדערע; און אפשטאט, וואס מיר האבען א
יערען לאנד א באזונדער רעגירונג מיט באו
דערע ארמיען, מיט באזונדערע וואפען, קליינע
שטעט, לאגעס, א.א.וו. זאל די ערר א
אלעס אין איהר און אויף איהר ערקלערט ווערן
אלס דער אייגענטום פון דער גאנצער מעגהייט
די פארשיידענע רעגירונגען מיט אלע זייערע קי
ביגעמען, פארלאמענטען, היילות, רעפוטאטען, די
לאסטען זאלען אפגעשטאט ווערען, און אוי
זייער פלאן זאל געברענגט ווערען די
נייטער סטייטס פון אייראפע
אזיע, אפריקא, אמעריקא -
קורץ די יונייטעד סטייטס פון דער אלטער אוי
נייער וועלט. אלס א מאדעל פאר די רומי
קאנסטיטוציע קען גענומען ווערען דערווייל
אלעס קאנסטיטוציע פון די יונייטעד סטייטס, בי
סען ווען מיט דער צייט אויסארבייטען א בע
סערע. דאס לויט מיין סינגע, וואלט גלייך גע
מאכט מלחמה אוממעגליך, פונקט ווי איז אוי
סעגליד און אומזיגן צווישען די שטאטעס
אפריקא, וואס? איהר מיט, א דאס איז ניי
פראקטיש, און די רעגירונגען פון די פארשיידענע

(1 000 110 0150)

פונקציאנירען, און ער וועט נישט פאר-
ברענגען קיין צייט אין א שטעטלעך וואו
ער קען נישט טאן זיין ארבייט. „איך
האב שוין געהאט צו טאן מיט לינקע
איך האב שוין געארבייט אין אייניגע
שטעטלעך מיט זיי. אבער אזעלכע לינקע
ווי עס זיינען דא אין שטעטלעך האב איך
גאר נישט באגענום“, האט פערלשטיין
געזאגט. זיי זיינען מיטגלידער פון דער
סעריירינגטאן ערוויקייטשאנאל ליג, זיי האב
בען באשמוסע און זיי האבען מיטגליד
אויסער דער יונגן און באשמוסע וואו
בען. נאכהער שמוסע זיי צום דזשיינט
באארד און האנדלען לויט זייערע בא-
שמוסע און ווי דער פיהרער זייערע
שמוסע אזוי שמוסע זיי אלע.
פערלשטיין האט פארגעלענט מען
זאל רעאגאניזירען דעם דזשיינט בארד

.....

רעכט צו זיין? צווייטענס, ערשט נישט לשנא האט
זי איהרשע ארבייטער באהענגונג אין זיין יארק
עעהרס דורך דעם באנקעט דעם רעפארמער פון דער
זייט, וואס איהר פארברעכט. די אינטערנאציאנאלע
פאר איינעם באשרענקט וואס איהרס ווייב, פון וועל
כר אייער לעמל אין א טייל, האט זיך שטארק
אפגעלייגט אין דער דאזיקער פערזאנל; אייער
פערזאנלעכע, פאר אים זיגט, אין גאנצע דער שטער
אין פון דער שטעטלעך. קומט דער אויף אים אפ
ווי, און פארשטאנדנדיג דעם "קאנפערענס", פאר
שטעט איהר אויף אלע די, וועלכע שטעהען מיט
פארקערט, פארשטעט איהר אויף אייער איי
געגענט אינטערנאציאנאל, און ערשטער, ווע איהר
אלס נעמט אן ביסעלע לעבן, וואלט איהר ביי אים
ערשט אויסגעלייגט פון דער, אינטערנאציאנאלע
אל, דער, צווייטענס, וואלט איהר באשרעפט
רייזשיקען צו דער אינטערנאציאנאלע אייער פאר
דעם גענצע איהר באטייליגען זיך אין דעם באש
ענע, וועלכער אין גאנצען א הארליכע, פאר
ערשט דעפוטאטארע. דריטענס, פיר וועל
דעם אייך איינעם נישט אריין אין א וויכט, צי אייער
שטעלונג אין דער בוששעווייטש פארשטאנד אין א
נעמענע, דער נישט. וואל זיין, און איהר זיין א
נעמענע, בער דער "קאנפערענס", ווי יעדע צוויי
ונג, האט א רעכט צו זיין שטאל אומפערנעם.
רעפאר זיינען פיר פאר פערסענליכע. אין
זייטונג האט שוין שטעלונג, א צווייטע — און פאר
ערער. דער לעזער קען דאן אליין אורטיילען,
ווער עס איז ערנעם, איהר אומפערנעם, און זיין
דער פון דעם אמת. וואס שבער, פיר אייער
פארשטונג, וואלט טערארוירען די פערסענלי
כע. איהר פיר אייער פארשטונג גענצע און
הארליכע איבערצייגונג — עפען זיין זיין קיין
יבטענע — וואלט און אויסגעלייגט אלס פערס
ענליכע, און אין קענען נישט זיך פארשטעלען.

פון שיקאגא אין פרעזידענט זינמאן
עפאקארען אין קליוולאנד, וואו ער וועט
יך טרעפן מיט דער ספעציעלער קא-
מיטע פון נענעראל קעקעסטיוו באקאר,
וואס אין נעקארען שוין מסכען אן אנד-
ערענזוכונג אין באצוג די דרשטער-
שאפט.

ג. ב. י. — מיר האבען מורא, עז די מעשה
 "יואל" מיט איהר מענדענץ פאסט ויד ניט שטארק

ו. ל. — דעם בוך „הרד" דרשעקיל און פאר. היינטיק
קענט איהר קריגען זיכער אין דער ליטוויזער.
ער ווערט מערסטנס אלס קאמפיקער. איין איבער
זעצט נעווארען אין די מעהרסטע שפראכען. פיר
לויבען. וואו ער איז נאכער איבערזעצט נעווארען
אין אידיש. אויב ניט, וואלט מען איהם באשריפט
איבערזעצט. נים לאנג צוריק אין דער הויפט
אנהאלט פון בוך איבערגעגעבען נעווארען דורך
א מאווינג פיקטור. און עס וואונדערט אונז
זיךקליך, דאס איהר וואלט קיינמאל אלס העבען
הערעם אפילו וועגען דעם בוך. דער הויפט נע-
דאכט פון דעם בוך איז, דאס איז נידעם מענטשעס
כארטאקער זיינען דא צוויי זייטען: א נוסע און
א שלעכטע. און דאס דער זעלבער מענטש, וואס
איז אין נעזיכע פעלע א פויגער, איידעלע כח
רעקטער, קאן אין אנדערע אוממעגליכע זיין א
חיה רעה, און דאס וואל דער פאנטאליי זיין אומ-
באוואוסט וועגען דער „דאפעלטייט" פון זיין כח
רעקטער און פון זיין שטיל לעבען. פיר ווילען
העבען, וואו איצט וועט איהר שוין פארשטעהן
אונזער באשרעקערייט פון הערדיגן אלס א
הרד. דרשעקיל און פאר. היינטיק.

און יונג'אז סקווער.

© 2004 Blackwell Publishing Ltd *Journal of Internal Medicine* 255: 103–110

פון ד. פינקעלשטיין.

אָבער ברודער פארבער, אין זיין אָר-
טיקעל אין דער „פרייער ארכיטעקט שט-
מע“, איז שטארק „ראַנענען“ די פאך-
אייניגונג פון די דעס-מאכער מיט די
קלאַסיקאכער, וואָס מיט דעם אַליין זינד
דיגט ער שוין גענען דעם פרינציפ פון
אינדוסטריאַליזם, און ער איז א „גע-
וואַלדיגער פארברעכער“, וואָס אנא-
נאנט די מצוה פון „אסאָלאַמיישאַן“.
ברודער פארבער פיהלט אָבער, אז לויט
זיינע פרינציפן קען ער נישט זיין קיין

אָט וואָס ער זאָגט וועגען דעם :
 "... ערשטענס, זיינען דרעסעס און קלאָזוס
 נאָך אימער צוויי באַזונדערע טריירס, וואָס מיט
 צוהער אומפאַרזייטנער אַויסזאַמע ווערען גע-
 אַרבייט אין באַזונדערע פאַבריקע פון אַנדערע
 טעכנישקייטן. 90 פּראָצענט פון די דריטלעכסטע

די גרויסקייט און שעהנקייט פון דער
יונימי הויז און אונזערע ווייסט און
דעס-מאכער פון פארעסט פארק, אין
די „בלויע בערג“ פון פענסילוויניא בא-
שטעהט אין דעם, וואָס דער פלאץ גע-
פעלט אלעמען, אלע וואָס קומען אהין.
דער פלאץ האָט אין זיך אויז פיל
צויבער און נאטירליכע שעהנקייט און
רייכקייט, דאָס עס מוז אפגעלירען צו
אלע קלאסען מענשען, וואָס קומען אהין.
אָבער מעדקווירדיג איז עס פונדעסטווע-
גען, וואָס דער פלאץ געהאט אויך זעהר
שטארק אויס אי ביי די „רעכטע“, אי
ביי די „לינקע“ אין דער ארבייטער-בא-
וועזונג.

און ווירקליך, וואס פריהער באוואונדערען פ
וואס פריהער דערשטענען? נעמען — ווער קען
זיי שלע געדיינקען? און איבעריגעס, וואס איז
אין א נעמען! די נאטעלע וואס, שלף שוים —
מיט מיט וואס קען שוין זיך רעכענען. און דאס
שלף צו באשרייבען, וואלט איר געדארפט באזי
גען א פערער פון א קינסלער!

נאכ'ן איבערבייטען, נאך דער ווייליכער ווע
משערע — דער סאטערער, דער וויילעאום יום
סוב. נאך א קורצער רעדע פון אונז פראנצאזער.

גו, זאגט, וויינען די חברה גיט קיין
חכמים?
דאס הייסט זיי זאגען קיינמאל גיט
אין, אדרבה זיי זאגען דוקא צו... קאבער
די פרעגע איז נאר אין צייט... אז מען
זען גיט מיט אפאל, קען מען זיין...
מזל מען האבען בעדורד... און בער און
שוואב וויינען אויסער קלוגע מענשען
ווייז בעדורדיגע מענשען...
האלל, חכמים פעהלען גיט אין אויב
ער רייכער מדינה. און די הויפט וועג
די חכמים קומען פון רייכען קלוג.

און דער פילארעלפיער באק האָט עס
פאַרשטאַנען, און ער האָט דאַרום פאַר-
געשלאָגען דעם הונדערט טויזענד דאָלאַר
פּרייז — און ער וועט בלייבען אַ חכם...
נאָר מיט באַק'ן האָבען זיך נאָך גיט
אויסגעלאָזט די חכמים אין אמעריקאַ.
אַט זיינען ביי אונז דאָ אזעלכע קלוגע
מענשען, ווי די שטאַלמאַננאַמען : גערי
און שוואַב — גבירים חכמים, ווי די
וועלט האָט גיט אַזעלכע.
וויער קאָנסטאַנט וויווען זיי שוין
ערמיט אַליין, וואָס אין ווערע פאַר-
ייקען אַרבייט מען 12 שטונדען אַ טאָג

היינט, זאגט, איז ער נישט קיין חכם?
און איך זעה, ווי מר. באק שפאר
צירט ארום איבער זיין רייך-מעכלירטען
קאבינעט, א צופרידענער, א שטייכלעך
דער אויף דעם נומען איינפאל וואס
ס'איז איהם איינגעפאלען...
און ער פאטשט זיך אלע וויילע אין
בייכלע:
— עך, ביזטו א חכם, מר. באק!
און ער פאטשט זיך אלע וויילע איין
בער די קעשענעס:
— כא-כא-כא! די הונדערט טויז
זענט דאָלאַר וועלען פון דאָנען נישט
אריין!...
און ווען עס קומט אריין זיין ווייב,
די באַליבע, לאַכט ער צו איהר אזוי פעט
און קלוג:
— נו, וואָס זאָגסטו, ווייב, אויף
ריין-מאָן? פארשטעסט אַלע חכמים?

פ ר ע ס ע ר

מיר בעטען אייך, אז איהר זאלט
ליינען דיעזע לעטער מיט אפגעזעהענע אויגען,
ווארעם ביי ווייזען פארשטייט אייך
גענוג.

איהר זאלט וויסען, דאס די ווייזער
ברעטלעך צו פרעסען וועלכעט און ביי
ליינען וואס מיר האבען ביי יעדע נע-
מיכט פאר די שפער, ווייזען געמאכט
געווארען אויף, דאס ווען די שפער
זענען אריין די ווייזער באניסט מען מיט
א סך צעמערט און מען קלעפט צו מיט
א הייזענט, אום די ווייזער זאל נישט שרייב-
קריכען צוריק.

דיזער צעמערט איז געמאכט פון א
ברענענדע שטאף וואס באזייעט זעהר א
שווערען גערוך, און ווען איהר פארעם
דאס מיט וואסער און מיט הייסען איי-
זען, נעהט אייך אריין דער גערוך אין
הארצען, וואס דאס קען ווין שערליך,
זאגט פילע שרייבער פון אונזער
שטאט האבען זיך באקלאגט אויף א שרייב-
שטאטקייט. אן אונזערע וואונדער פון א דאס
סאך האט געציגט, דאס די שטאטקייט
פון דעם צעמערט שארט דאס שרייבן און
די אויגען, אונזערע שרייבער רופען
דאס אן „קאנסעמפשאן-ברעטלעך“.

מיר האבען די לעצטע צייט גענומען
צוהאלטען די ווייזער-ברעטלעך אויף
פראקטע שטיקער האלץ, נאך יעדע האלץ
האט און זיך א געוויסע צאהל פער, און
ווען איהר צעווארשט די צעמערט פון
דער ווייזער-ברעטלעך און די האלץ, איז
דער גערוך זעהר שערליך פאר אייזער נע-
זונט! מיר האבען געמאכט שווערע
געלט צו מעכאניקער ווי זאלען געפינען
א מיטל צו מאכען א ווייזער-ברעטלעך
און צעמערט און און האלץ, אבער עס
איז געווען זעהר שווער אויסצושרייבען.
אבער יעדע קענען מיר אייך אונזערע
א גרויסע שטח, דאס מיר האבען יעדע
באקומען א נייעם צעמערט אויף א וויי-
זער-ברעטלעך, וואס קיין צעמערט און קיין
האלץ ווערט נישט געברויכט דערצו -
מיר האבען ערפונדען זאך סאך ליי-
ווענט, וואס איז געמאכט פון קופער, און
מיר האבען איינגעפוינט שטיינען, וואס
משפער-צו די ווייזער ברעטלעך צו די קר-
פער-לייזונגען און עס קומט שרייבן נישט
אין ציכטיג - א געזונט אין הארצען!
די ווייזער-ברעטלעך ווייזען ווייז און
מען קען זיי בויען ווי מען וויל, און די
גרעסטע סייז וועט נאך 2 פונט שני-
שטאט וואס די שטיקער האלץ ווענען 16
פונט. איהר וועט באוואונדערען די צו-
פירענהייט פון אונזער נייעם צעמערט,
וועלכער איז א וואונדער פון דער צייט,
און דערצו איז דאס אזוי שטארק, דאס
עס קען איבערלעבען 10 ברעטלעך פון
דעם אלטען סטיל. מיר געבען אייך אן
עצה - ווארפט אראפ פון אייזער שר-
בייט-מיט די שווערע הילדערענע ברע-
טלעך, ווארפט אויך אראפ די שמוציגע,
פארפערטע לייזונגען, וועלכע עס עקלט
אין האנד צו נעמען. שרייבט אין איין
קול: „נידער מיט די האלץ! נידער מיט
די געפערטע לייזונגען!“

אויב מען דאך ביי אייך אין שטאט א
ווייזער-ברעטלעך צו פרעסען וועלכעט,
פלאגט אדער ביליווייע, קויפט אונזער נייע
עס צעמערט די קופערנע לייזונגען.
מיר לאדען איין אלע פרעסער און דער-
זיינערס, ווי אויך אייזערע באסעס, ווי
זאלען קומען זעהען אונזער נייעם וואונד-
ערבארען צעמערט ווייזער-ברעטלעך, וועל-
כער וועט ווין א געזונט אין הארצען דעם
פרעסער און געזונט אין פאקטע אייזער
באס, ווייל עס קאסט נישט שווערער פון
די אלטע שטאטעס.

עס איז אנערקענט געווארען אין די
גרעסטע שפער פון ניו יארק פאר די
בעסטע ברעטלעך, וואס איז ווען געווען.
צו באקומען ביי די שטערקען פלאג
אין וועלכע פראקטער קאמפאני, 123
מינעסע עוועניו, ניו יארק, טעלעפאן
אשלאנד 2220.

בייטע פריינדליך, נישט דיעזע לעטער
צו אייזער באס.

אייזער דענטיסט

עקזאמינירט אייזער צייחן, און אייגענע וועלכען קאסט, ביי אייזער
אייגענע דענטיסט אין

יוניאן העלט פענסטער

131 איסט 17טע סטריט, נ. י.

דער דענמאל דעפארטמענט פון דעם יוניאן העלט פענסטער האט אין
יאהר 1927 געדינט 10,000 ארייבער, דאס הייסט, מיטגלידער פון
דער א. ל. ג. ו. א. און ווייזער פאמיליעס. דער דענמאל דעפארטמענט
איז אויסגעשטאטעט צו דינען

יעדען מיטגליד פון דער יוניאן און ווייזער פאמיליעס

דער דענמאל דעפארטמענט פון יוניאן העלט פענסטער איז א י. ע. ר.
ד. ע. נ. י. ס. מ. די פרייזען פאר דער ארייבן ווערען גערעכענט לויט
דעם קאסט, און אייגענע וועלכען פראפערט.

האט אין ווען, א קליין לעבעלע אין א צאהן היינט, מיינט א
שליכטער צאהן אויפצומאכען.

אפיס שטונדען: טעגליך פון 10 אין דער פרייה ביז 8 אהער אוועקס.
שבת: פון 10 אין דער פרייה ביז 5 נאכמיטאג.

יוניטי הויז

פארעסט פארק, פא.

דער שעהנסטער און אנגענעהמסטער זומער וואקיזשאן
פלאץ פאר ארייבער און ווייזער פאמיליען.

אונזער דער פארוואלטונג פון דעם

דזש. באארד דרעס און ווייסטמאכער יוניאן

ווענען רעזערווישאנס ווענדעט זיך אין
אונזער אפיס, 16 וועסט 21סטע סטריט.
אדער טעלעפאנירט, וואסמאכט 7950.

אנא קראנהארדט
פערמער ראטענבערג
סשערלייך, מענערזשער.
משארלס רושיקאבסאן, סעקרעטער.

דעזיינערס פון

פרייען קליידער ווערען א סך פארלאנגט

א גוטע פראפעסיאן פאר מענער און פרויען!

אין דעזיינינג פאר פרויען, מיסעס
און קינדערשע קליידער א קורס
אין מיטשל סקול מיינט א באל-
דינג פאזישאן און א גרויסע
געהאלט.

די מיטשל סקול און נארמענט
דעזיינינג, פערסען מייסונג, גריי-
דינג און פיסטינג פאר פרויען קליי-
דער, עטליכע איבער 50 יאהר
מיט דעם גרעסטען ערפאלג.

נייע אידעען
נייע סיסטעמען
בעסטע מעטאדען
בעסטע רעזולטאטען

פריוואט אונטערריכט. טאג און
זונטען קלאסען. גוטע באדינגונגען.
שרייבט, טעלעפאנירט אדער קומט
פאר א פרייען בוקלעט מיט פולער
אינפארמאציע.

פרייע דעמאנסטרישאן אין
אונזער סקול.

אזענט קלאסען: מאנאטאג, מיטוואך און פרייטאג

MITCHELL DESIGNING SCHOOL

15 WEST 37th STREET, NEW YORK

Phone: Fitz Roy 1674

קרינט איהר די „נערעכטיגקייט“ יעדע וואך?

קרינען אייזערע בעקאנטע
די צייטונג יעדע וואך?

אויב נישט, ווארום נישט?

פרובירט דאס אויסגעפינען פון אייזער לאקאל
סעקרעטער, אדער שרייבט דירעקט צו דעם

Publication Dept. I. L. G. W. U.

3 West 16th Street, New York City

אינשורענס קלאוסמאכער

לעבענס פארזיכערונג
20 יאהר ענדאומענט
20 יאהר פיימענט

סאול מעטין

איזט מיט דער
ניו יארק לייף אינשורענס
קאמפאניע

110 איסט 23סטע סטריט
טעלעפאן: גראמערס 4224

זיין אדרעס: 2008 דיילי עווע.
ראנקס, טעל: פארדעם 7619

אויגען עקזאמינירט מיט די
נייעסטע אינסטרומענטען -

אין דר. בעקערס אפטיקעל אפטיקעס
נעהמט מען נישט קיין משענטעס.
דערפאר איז עס זיכער, אז דר. בע-
קערס ברילען ווייזען אן אמת'ע ווילק
פארן אויג. זיי פארשטארקען די
זעה-קראפט און באפרייען דאס אויג
פון אנשמערענגונג.

אלע ארייבער ווערען געמאן אונ-
זער דר. בעקערס פערזענליכער
אויפזיכט, מיט דער גרעסטער פאר-
זיכטיגקייט.

סאנהעמען:

213 איסט ברודוויי 2813 זיבעטע עווי.
131 סעקשער עווי. (צווישען 135
(קאר. 88 סט.) און 136 סט. 00.)
111 איסט 22סטע סט. 100 לענגסטע עוועניו
(נעבען 104 סט. עווי.)

בראנקס:

547 פראנקעלט עווי. 262 איסט פארדאם ראוד
ברוקלין:
1709 פיסקין עוועניו.

D. BARNETT L. BECKER
OPTOMETRIST OPTICIAN

לייף און פייער אינ- שורענס

מיס סארא פינקעלשטיין
אפעלירט צו די קלאוסמאכער דאס
אייז ווי דארפען
אייגענע וועלכע אינשורענס
זאלען זיי זיך ווענדען אויף דעם
פאלגענדען אדרעס:

SARAH FINKELSTEIN
264 Grant St., New York

גרויסע שטערעס פאר
דעזיינינג און קאמפיו-
טערזירערי דעזיינינג
פראג. א. ד'לעסיג
44 ו. 44סטע סט.
822 לענגסטע עווע.

(טעל 126)
ערשטע פאר יונגע פרויען
פערסען מייסונג
סעסעסירט
סעסער-בוכ 85.00

קריפט אויסשליסליך

סאלאמביא סהעע
צוועטאשני שטא-
והיים לילי סהעע

אינסטאלידונג פון דעם נייעם עקוועסטיוו באארד פון דרעסמאכער יוניאן לאקאל 22

שטיצט אט די אלע דערמאנטע און ניט דערמאנטע ארגאניזאציעס מיט היבשע עטלעכע טויזנט דאלאר.

נעמענדיג אין באטראכט, אז דער הייליג און בלויו א קליינע צאהל קלאנס ווערן געשטיצט, ווייל עס איז פאר דעם צוועק ניטא קיין ספעציעלער פאנז, רע-קאמענדירט דארום די קאמיטע צום נייעם עקוועסטיוו באארד ער וואל ווענען דעם זיך פארטראכטען און ווען צו גריי-דען א קלאנס אונטערשטיצונג פאנז.

אין באצונ צו די פינאנציעלע אויס-נאכען פון אונזער ארגאניזאציע, וואנט דער באריכט, אז די קאמיטע האט עס-זאמענדיט אלע רעסיטס און געפונען, אז זיי ווינען פון דעם פינאנץ רעפארט-מענט ריכטיג אונטערגעהאלט געווארען.

אירער זי האט געענדיגט איהר בא-ריכט, האט די פינאנץ און אפיס קאמי-טע אונטערגעריקט א דאנק צו אונזער סעקרעטער, גרידער שעהנאליץ, פאר זיין איבערגעבענער ארבייט און פארוואלטע-נוג דעם אפיס. זי האט אויך אויסגע-ריכט א לויב און א דאנק צו דזש. ליי-באוויץ און ראון שערמאן פאר זייער גוטער ארבייט אין אפיס און זייער נוצ-ליכע הילף פאר אונזער יוניאן. צום סוף האט זי אויסגעריקט געמאכט דעם עקוועסטיוו באארד אויף דער אויסגעציי-כענער און געטרייער ארבייט, וואס ה. הערמאן, דער קלירק פון דער יוניאן, טוט, ניט שפארענדיג קיין צייט און

טעט, אז אויסער דעם וואס זי האט אויסגענומען קאמיטעס און צושריפטען, וועלכע ווינען צו איהר איבערגעשיקט געווארען נאך הילף, האט זי אויך איר בערגעקומט און גוטגעוויסען אלע אויס-נאכען פון דער ארגאניזאציע.

זי האט אויסגענומען און פארהאנ-דעלט די פארהאנענע פון די פארשיידענע שאפ קאמיטעס, וועלכע האבען זיך גע-ייענדעט נאך פינאנציעלע הילף פאר גייטבאדערשטיגע ארבייטער פון שאפ. זי האט געשטיצט מיט געלט קראנקע מיטגלידער פון אונזער יוניאן, פראגנע-סיווע און ראדיקאלע אונטערגעמונגען, ארבייטער ארגאניזאציעס, וועמעס ציעל איז צו פארשפרייטען ארבייטער אירענע צווישען די מאסען און אנדערע פארשייד-דענע אינסטיטוציעס פון וועלכע א טייל ווינען געווען: סאציאליסטישע פארטיי לאקאלס, רעדע סקול, הילף פאר רוסישע קינדער, פאליטישע פרויאנעס, סאקא-וואנעט, לייבאר דעפענס, "היאם", מעדעס פאנז, "פרייהייט", נאטוראליזא-שאן אייד ליג, פערער סקול, די סאני-כאריטס פאר שווינדלונגסגע, פארינער-סטרייקענדר דרעסמאכער א. א. וו. א.

צוזאמען האט אונזער לאקאל גע-

טענה'ן, אז זי איז אין ווערבען עס איז זיין געווען פארטייאיש צו איינעם פון די צדדים.

די מיטגלידער פון דער קאמיטע הא-בען שטענדיג אין זינען געהאט, אז די אפיס-קאמיטע איז נאך דער גרווענס-באארד דער העכסטער געריכט פון אונ-זער יוניאן, אין זיי האפען, אז דער נייער עקוועסטיוו באארד וועט דאס אויך אנערקענען אין וועט ערוועהרען די אפי-סיווסטע מיטגלידער אין דער קאמיטע.

די קאמיטע ענדיגט איהר באריכט מיט א לויב צו שוועסטער וואלקאוויץ, חנם די לעצטע איז ניט געווען קיין מעסכער פון דער קאמיטע האט זי פני-דעסמיינענען אנטויל גענומען אין דער ארבייט קומענדיג צו די מיטגלידער פון דער קאמיטע.

דער עקוועסטיוו באארד הייסט גוט דעם באריכט פון דער אפיס-קאמיטע אין באדאנקט איהר פאר איהר גוטער אר-בייט.

דער באריכט פון דער פינאנץ און אפיס קאמיטע פאר דער צייט זינט דער ארויסגעהענדיגער עקוועסטיוו באארד איז אינסטאלירט געווארען לוי-

1400 FIFTH AVE. Cor 115th St.

MAIN OFFICE 374-8 Grand St.

BROWNsville BRANCH 363 STONE AVE.

801 WESTCHESTER AVE. BRONX.

441 SICKEN & BLAKE AVE. BROOKLYN.

60 GRAHAM AVE. BROOKLYN.

374-78 Grand St., New York

100 ESSEX STREET

עפענט אן אקאונט אין די סטייט באנק

די עלסטע און מעכטיגסטע אידישע באנק אין אמעריקא.

די סטייט באנק איז א מעמבער פון די ניו יארק קלירינג הויז אס'ס.

די סטייט באנק ריסארטעס באמערפען איבער 100 מיליאן דאלאר

די סטייט באנק האט ברענגשעס אין יעדע וויכטיגע אידישע קאמערציעלע און רעזידענט ריסטריקט פון נריימער ניו יארק.

די סטייט באנק האט אלע מעגליכקייטען פאר'ן ביזנעסמאן און פאר'ן ארבייטער.

די סטייט באנק לאדעט אייד אין צו טאן ביזנעס מיט איהר אויסלעזרישע רעפארטמענט.

נעלד וואס ווערט רעפאזימעט ביי דעם 14טען דזשואי, וועט ציהען אינסערעס פונ'ם ערשטען דזשואי.

מדייטער פון טלע
לענדעס פארטיי
נישט טייל, און די
וועלט וועט זיין
מיינע

בעדפתו החזקתו
ולא ארפתו.
(איוב כ"ו, ט.)

Vol. V, No. 29.

New York, Friday, July 20, 1928

פרייטאג, דושיג' דעם 20טען, 1928

PRICE 3 CENTS

די וועזיץ-גורם ווארקערס יוניאן פאנגט
אן א נייעם ארגאניזיישאן-קאמפיין

פארעפנטליכען אין עקסטען נומער „נע-
רעכטיגקייט“, איז די יוניאן נישט צופרידען
מיט דאס, וואס זי האט ביי אירע אומ-
געטאן, נאר איז אנטשלאסען צו מאכען
ווייטערע שריט.

דער פאסט איז, אז דאס פערל פאר
אונזערע צווייגן איז שרייבן אין דער וואויט
נאך אונזערע איז ווערן גרויס. מען
קאן נאך, אז די גרעסטע צאל שרייבן
טאג אין דער אינדוסטריע ווייזן נאך ביים
אונזערע. דערפאר ווייזן דא נאך א
גרויסע צאל נים יוניאן שטער, וועמען
בעליבתים טוען מיט די שרייבן, וואס
ווערע באשטימט דערצו גלויבן, אז און
די יוניאן איז אונטערשטעלן צו מאכען
סוף צו דעם מדיעניש צושטאנד. זי
האט צו אומציע, די שטחען שטיינע,
און אונזערע ווייזן די וואויט נאך אינדוסטריע
דיע הונדערט פראצענט.

און די יוניאן איז זיך פיל באוואוסט
איבער די שוועריגקייטען, וואס שמעלען
איהר פאר. באשעפטיגטע אין דער יוניאן
רוסטירע זיינע מעהרסטענס מיליטאר,
וועלכע באטרעכטען זייער ארבייט פאר
כליז א צייטווייליגע, און דערפאר קאנען
זיי נישט אריינזעהן, ווי לעבענסוויכטיג
אין פאר זיי צו זיין ארגאניזירט. דערצו
געהערען זיי מעהרסטע ארבייטער צו פאר-
שיידענע ראסען און נאציעס, וועלכע ליגן
דען פארשיידענע לשונות, וואס האבן
אליין מאכט די ארגאניזאציאנס ארבייט
זעהר שווער.

גים נאך צו, אז די צייטען אין דעם
וועהייט גורם אינרוסטרעיע זיינען נאנץ
שלעכטע, ווי דאס איז דער פאל איצט אין
אלע אונזערע אינרוסטרעיע, און עס ווערט
נאנץ פארשטערקליך, וואס פאר א שווערע
(שלום אויף זיי 9).

די ווהייט גורס שרבייטער, ארגאניזירט אין לאקאל 62, זייענע שטעלנאמען אויפצונעמען א נייעם ארגאניזישאן קאמיטעי, כדי צו מאכען נאך פעסטער זייער יוגנט.

די לעזער וועלען זיך דערמאנען, אז נאך נישט לאנג צוריק האבען די ווהייט גורס אבייטער געהאט א סטרייק, וועלכער איז געווען גאנץ ערשלאגרייך, און וועלכער האט מעהר פון אלץ געהאלפֿען דער יוניאן, וועלכע איז צוליב פארשידענע סבות געווען נאך שטארק דעמאָנאָליזירט, צו שטעלען זיך ווידער אויף די פיס, אבער ווי עס זעהט אויס פון דעם רעפארט פון שוועסטער מערי נאך, וועלכען מיר וועלען

דער סוועט-שאפ קאמפייז איז ניו דזשורני

פארשיידענע קליידער, און מעהרסטענס
מענערקליידער, פשוט אין בעד-רוםס.
די סוועט-שעפער אין בעיץ, האבא-
קען, יוניץ, הילל, וועסט האבאקען, פאר-
נעהמען זיך מעהרסטענס מיט דער קליי-
דער-אינדוסטריע און מיט עמבראידערי.
אבער דאס איז, כלויז דער רעזולטאט פון
א נאנץ אויבערפעכליכער אונטערזוכונג.
מען קאן זיך שוין פארשטעלען, וואס פאר
א סאטערע סוועטערי עס וועט איינ-
פונען ווערען, ווען מען וועט אנהויבען
מאכען א מעהר גרינליכע אונטערזוכונג.
דער געזונדהייטס-באשטאנד, מר. הע-
גען פון דרושקע, סיט, האטט ערקלעהרט,
דאס קיין איינציגער עמבראידערי שאפ
אין ווין שטאט איז נים אין איינקלאנג
מיט'ן געזעץ. אבער פאר וואס מען האט
כיו איצט געשווינדען, און געלאזען די רא-
(שלום אויף זייס 11).

די אונטערזוכונג קאמיטע אין דער
דזשאבער-פראגע שוין פארטיג
מיט איהר ארבייט

מחבט אין קלויזלאנד, וועלכע אין געווען
די ערשטע שטאדט, וועלכע די אונטערזוך-
כונס קאמיטע אין דער דושבער אנגע-
לעזנהייט האט באזוכט, האבען זיי אויך
געמאכט אין שיפאנא.

פילאדעלפיא האט די קאמיטע באזוכט
זייענעט. נאך איידער דער נומער געהט
צום פרעס, וועט שוין די קאמיטע זיין
זיכער צוריק אין ניו יארק, רייך אין פאק-
טען ווענען דער הויפט פראגע, וועלכע
אינטערעסירט אלע אנדערע נאנצע מע-
ברשים פון דער אינטערנאציאנאל.

בעת די ציילען ווערען געשריבען, איז
די אונטערזוכונגס קאמיטע אין דער
דזשאבער פראגע, וועלכע איז אויסגע-
וועהלט געווארען אויף דעם לעצטען מיי-
פֿינג פון דזשענעראל עקזעקוטיוו באגארד,
און וועלכע באשטעהט פון פרעזידענט
זיממאן און די ווייס-פרעזידענטען ניומא,
זינבערג, וואנדער, ברעסליי, פערלשטיין
און העלדער, נאך גיט צוזאמענקומען פון
איהר פארשונגס טור.

מיר קאנען דארטן נאך נישט נאָמען נאָך
נישט באשטימטעס ווענען די רעזולטאטען
פון דער אונטערזוכונג. דערמיט וועלען
מיר ערשט ווין אימסטאנד באקאנט זי
קאמפאטענע אונזערע לעזער שפעטער, ווען די
קאמפאטע וועט פארטייט האבען איהר פאל-
שטענדיגען רעפארט. איינס קאנען מיר
זאגן יא ואָנען, אז די נעמאכטע אונטער-
זוכונג איז געווען אַ זעהר גרינדליע, די
קאמפאטע האט נישט אויסגעלאזט קיין וואָך,
אזאם באקאנט צו ווערן מיט אלע נויטיגע
אומשטענדען אין דער קלאַס אינרוםטריע
אין די פארשיידענע קלאַסע צענטערס.
אט וואָס עס שרייבט אונז ברודער
טשאַרלו קריינדלע: פֿון קיינלאַנד וועגן
דער אַרבייט פֿון דער פאמיליע:

„היינטיגע וואך האבען מיר געהאט
עצה אנגענומען געסט אין קלויזאלער אין
דער פערזאן פון פרינציפאל ווינשטאן
ווייטפרינציפאלענען גינאס, פיינבערג,
האלער, וואנער, ברעסלעו און פערלשטעין.
די קאמיטע האט געמאכט א עצה גרינד-
ליכע אונטערזוכונג. זי איז געשאנען אין
די שטער, געזעהן ווי מען ארבייט, צוזא-
מענגערדעט זיך מיט די ארבייטער א לעס,
וואס זיי האבען צו זאגען, האבען איבער-
געקוקט אלע קאמערס פון דער יוניאן און
פון דער דושיאניט בירא האבען אויך
געהאט א סיטינג מיט די אקטיווע מעמ-
בערס פון דער יוניאן, און אפילו גיט פאר-
שטעלט זיך דורכצורידען מיט פילע מאנ-
שעפטשורערס.“
עס איז זיכער, אז די ערלבע גרינד-
ליכע אונטערזוכונג, וואס זיי האבען גע-

משארמער פאר א באנק שוין באזוייליגט

אין שוין באשטימט זאגנאר דער פלאץ, וואו די באנק וועט זיין. יע, אלעס אין שוין גרייט פאר דער גרויסער אונטערנע-מונג פון דער אינטערנאציאנאל אויף א נאנט נייעם געביט, און וועלכער אין זי כער צו זיין א גרויסער ערפאלג אין אלע הינזיכטן.

ווי גענ. מארים חילקוויט, פריינד און
לאַגער פון דער אינטערנאציאנאלער
אונגווייז, איז דער טשאטער פאר דער
אינטערנאציאנאלער באנק שוין באווייזט
געווארען פון דעם סופערטענדענט פון
דעם.

די אורזאכע, וואס די זאך האט זיך
א ביסל פארצויגען, האבען מיר שוין ער-
לערט. ערשטס איז גען. היילקוויט נע-
ווען שוועקעספארען אין א מעריקא צום
מאציילסיטשען. אינטערנאציאנאלע קאנ-
גרעס אין השמבורג. ווען ער איז צוריק
געקומען, האט זיך דער סופערענדענט
און בענקס שוועקעסלאזען אויף רייזע, און
אויף האט זיך די זאך א ביסל פארצויגען.

איצט אבער איז עס זיכער, אז ניט שפעטער ווי אין דעם מאנאט אקטאבער וועט אונזער אינטערנאציאנאל באזעט זיין אפען פאר ביזנעס", ווי מען זאגט עס ביי אונז.

דער פאקט איז, אז אלעס, דאס סאמע גיימססע, איז שוין אָנגענרייט. דאָס געלט, אַ האַלבער מיליאָן דאָלער, מיט וועלכען די באַנק וועט זיך עפענען, איז שוין דאָ. עס זיינען אויך די 15 דריי עקסטרעם, אין וועמעס הענט עס וועט זיין די פאַרוואַלטונג פון דער באַנק. אויך

בלויז אייניגע וועניגע סוועט-שעפער
פארנעמען זיך מיט דעם משכען פון
קינסטליכע בלומען, פון וועבעריי און פון
לעזער-דורס ארבייט.
שחזר די האט רי אונסערזוכונג גע-
פונען פילע שעפער, אין וועלכע עס ווע-
דען געמאכט אלערגליי עמבראידערי שר-
בייט און געקווער, וואס פראקטיש קענען
זיי אויך אריינגערעכענען ווערען אין אונ-
זערע גארעל-אינדוסטריען.
אין נאשר, לייט דער אונטערזוכונג,
ווערען געמאכט אין גאר א גרויסער צאהל

**אינסערנאציאנעל קליידער-ארבייטערס-אנגרעס
אפגעלייגט אויף נעקסטען יאָהר**

זיינען די אורזשענע נעווען נאנץ וויכטיגע.
פאר אונזער אינטערניישאנאל אין די אפ-
גענונג פון דעם קאנגרעס אויף איבער ש-
יאהר, פונקט ווי נעוואונשען. ווייל צו
דעם קאנגרעס וואלט די אינטערניישאנאל
גיט געקאנט זיין פארטרעטען, ווי מיר
האבען עס שוין געמערקט. צום קאנגרעס
געקסטען יאהר וועט, ווי עס זעהט אויס,
גיס זיין קיין אפהאלט פאר דער אינטער-
ניישאנאל צו באטייליגען זיך אין דער
עעהר וויכטיגער באשאפונג פון די אינ-
טערנאציאנאלע קליידער ארבייטער פון
יוראפ און אמעריקא.

פון א טעלעגראמע פון נעג. וואסן דער
ליג, סעלעמאר פון דער אינטערנאציאנאל-
ער קליידער ארבייטער פערעראציע צום
פערזידענט פון דער אינטערנאציאנאל-
ער וויסען מיר זיך, אז דער קאנגרעס,
וואס האט געזאלט פארמיטלן אי' מאנאט
אוינוסט אין שטוטגארט, איז אפגעלעגט
עווארען. די אורזאכען, ווארום דער קאנ-
גרעס איז אפגעלעגט געווארען, ווערען גיט
אנגעגעבען. אבער העכסט ווארשיינליך

**קליוולענדער,
פאסט אויף!**

דעם שבת אין דער עקססורישאן, אראנזשירט פון די סיק בענעפיט קאָמיטעס פון אלע לאַטאַלס. די שיה פאָהרט אָפּ 8 אין דער פריה צו סודער פאָינט, וואו דער עולם וועט זיך גאָר מיין אַמוזירען. פאַרשפּעטנס ניט די גרויסע געלענענדייט.

עקסקוירשאן פון אונזער סטודענטען קאונסיל

עס איז נאך א שאך, וואס זיי האבען ניט געקאנט קריגען; א גרעסערע שיק, ווי פאר 70 פערזאן.

מעהר איינצעלהייטען קומענרע וואך.
דערווייל קאן מען משכנען רעזערווישאנס
אין ערווייטערטע רעפארטמענט, 3 וו.
16טע סטריט.

דער סטודענטען קאנסול פון אונזערע
קלאסעס האט שראנזשירט אן עסקמירשאן
אויף א שרייווטס יאכט שיף. מען וועט
אויספאהרען איבער'ן האדסאן ריווער פאר
דעם נאנצען טאג, זונטאג, דעם לעצטן
אויגוסט.
די שראנזשמענטס קאמיטע ארבייט
אויס די פראגראם פאר אונטערהאלטונגען.

אינהאלט פארצייכנים
—
„גערעכטיגקייט“ נומער 29.

זייט 2. די וואך-מ. 7. דעניש.
זייט 3. אינסטאלירונג פון דעם נייעם עקווער
טיוו פון לאקאל 22. שווערמייסענטס.
זייט 4. ערווייטערטע נאכציען. ביי די נא-
קלע פון באסטען און אומגענוג-א בע-
אראכער

זייט 5. ס'סייגט פון דושיינט באשר פון דעם
קלוקמאכער יוניאן-ה. **לאנגער**
זייט 6. וואס קען דער נעמטן ווערן אום 7.
ענדיגען דעם כאטש אין אונזער טרייד
3. שעה.

זייט 7. די משפחה פיקורא—ב. גלזלמאן.
זייט 8. פון דעם רעדקטאר'ס נאטיציביכער.
זייט 9. דער סובסאנוועקטשורער און דער
רושן-מאָר'ס זיגמאן. אין א גאנצער
מען-אנדער.

זייט 10. מיט דער צייט—א. זעלדן. קורץ
און שטיל—י. ב. ג.
זייט 11. פון וואסען ווייסט מען?—ז. בארא-
דובין

זייט 12. ענינים פון אונזער אינטערענישטאנל
אין דער פרעסע—7. פינטעלשטיין. פאר
נעסען ראם ווארט (פעליעטאן)—1. ווהילער.

זייס 13. קורצע שמועסען.
זייס 14. אינסטאליירונג פון עפן, באשר פון
למקשר 22. אדווערטייזמענטס.
זייס 15. אדווערטייזמענטס.

זייט 16. אלערליי פון קליוולענר-בוש. קרייט
דער אדוואקאט

